

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1-hasábos petty sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

Arad, 1903.

FELNŐLŐ SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, március 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Az exlex réme.
A képviselőház ülése.
El Magyarországától!
A Közigazgatás- és Pénzügyminiszter a képviselőházban.
Kossuth halálának évfordulója.
A cár béke-története.
Aradváros pénzügyei.
A konservatív párt hírlapja.
A tucsi hitbizomány költsége.
Barabás és a finánc.
Merénylét egy grófnő ellen.
Tárca: A 8-ik és a 9-ik. Irta: Kazár Emil.
Regény-Csarnok: Estütsugár. Irta: Doyle A. Conan.

Az exlex réme.

(Beszélgetés Barabás Bélával.)

Arad, március 19.

Néhány hét választ el bennünket a dátumtól, a mikor aktuálissá lesz a kérdés: bekövetkezik-e a törvényen kívüli állapot vagy sem. Lejár az indemnitás, s ha a kormány újat nem kap, az exlex kikerülhetetlen. Emellett, miután az ujonclétszámról és az ujoncmegajánlásról szóló törvény nincs megszavazva, az egy hónappal már elhalasztott sorozást se lehet megtartani.

Az exlex kérdése domborodott ki azoknak a nyilatkozatoknak során, a melyeket Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, az országos függetlenségi párt alelnöke a politikai helyzetről tett ma az Aradi Közlöny egy munkatársa előtt.

A beszélgetés abból a kijelentésből indult ki, a melyet, a mint megirtuk, Barabás Béla Nagyváradon, az esetleg fölmerülhető leszerelési tervekkel kapcsolatosan tett.

— A kijelentésre, — mondta Barabás — az indított, hogy a vidéken megnyilatkozó nemzeti közvéleményt megnyugtassam. A választók, a míg egyfelől elismeréssel és lelkesedéssel üdvözlik a függetlenségi párt akcióját és törekvéseit, nem fojthatják el az aggodalmaikat, hogy a függetlenségi-párt nem fogja a végsőkig folytatni a küzdelmet. Attól félnek, hogy kimerülünk, vagy lesznek bennünket a lábunkról.

A nagyváradi polgárok szabadságlakomáján tettem e sokat bolygatott kijelentést. Azt a témát fejtegettem, hogy a március 15-én elfogadott tizenkét pont közül a tizedik:

„A katonaság esküdjék meg az alkotmányra; magyar katonáinkat ne vigyük külföldre; a külföldieket vigyük el tőlünk“

ma sincs megvalósítva. A függetlenségi párt ezért küzd azzal az erővel, a melyet március 15-ének hagyományai megadnak.

Ezután konstataáltam, hogy a pártban teljes egység van; annyira egységes a párt, hogy: ha viták vannak is, — mert a nézeteinket megmondjuk egymásnak, — szavazásra sohase kerül a dolog. A kormány, látva az egységet, a mely a katonai javaslatokkal szemben a pártot tömő-

riti, s a végsőkig való ellenállásra készíti: abban bizik, hogy a mikor az indemnitás újabb megszavazására lesz szükség, a függetlenségi párt nem fogja az országot az exlexbe kergetni.

Itt véli megszakíthatónak a pártot a kormány; mert tény, hogy a pártban vannak férfiak, a kik — bár erre párthatározat nincs — el akarják kerülni az exlex állapotot. A kormány azt hiszi, hogy ezek az exlex elkerülése érdekében a katonai javaslatok ellenállását föl hagyják.

Mi azonban — folytatta Barabás — egyáltalán nem akarjuk az exlex állapotot. Ha a kormány április végével még három hónapos indemnitást kér, mi fölajánlunk egy hónapot; ha a kormány ezt nem akarja, akkor ki fog derülni, hogy nem mi, hanem a kormány akarja az exlex-et.

Ilyen helyzetben, a mikor a kormány a függetlenségi párt egységének megbontásában bizakodik, a vidéket és a nemzeti közvéleményt megnyugtató, hogy a netalántán bekövetkezhető, nem remélt esetben, ha a leszerelés bekövetkezhetik, vagy ha az általános vitát a kormány valami fogás által berekesztetné: mondom ezen valószínűtlen esetben is leszek negyvenötvenedmagammal, a kik a további vitát a részleteknél folytatjuk; ha a szóból kifogytunk, a hárszabályok által megengedett minden módot, még a technikai obstrukciót is elő fogjuk venni a javaslatok ellen.

Bennélfogva a kormány kénytelen lesz:

A 8-ik és a 9-ik.

Irta: Kazár Emil.

A kórház hosszú, fehér betegszobájában már második napon követelték a betegek az ápoló apácától, hogy a 8-ik számú ágyból vigyék el innen a beteget, mert nincs nyugtató, és lelküknek is meg kell botránkozni a trágár énekeik. A női beteg osztály volt ez, s a 8-ik szám valami szerencsétlen teremtés, aki mérget ivott s a mentők hozták be. Szörnyű szenvedéseiben rikkolt, szitkozódott és aljas szövegű dalokat rikácsolt. A kegyes apácák hiába burkolták hidegvizes lepedőbe, s hiába tetek a fejére jeges zacskót.

— Róza kisasszony az istenért! — rimázkodott az apáca, mikor a beteg a delirium közben újra káromkodott, füttyörészett s elkezdte nótáit, melyek közkedveltségű dallamát a külvárosi kávéházakban szélben játszották és a verkiük szétvitték.

De a hivatalos bürokratikus rendnél fogva, nem oly könnyen ment a rakoncátlan betegnek máshova helyezése, noha az apácák főnöke írásbeli jelentést is tett már. Holnap, vagy holnapután úgy is meghal. Akik nem halnak meg azoknak a szegénylős érzékenységre nem kell adni semmit. Örüljenek, ha meggyógyulnak.

A Róza kisasszony melletti 9-ik ágyban egy fiatal leány vergődött. Ez a nyugodtabb perceiben feltámaszkodott és részvételt tekintett át

a nagybeteg szomszédra. Az éneklésekor fejére huzta ugyan a takarót, de máskor a legnagyobb jóakarattal igyekezett a szomorú helyzetben szomszédi ismertségbe jutni.

A legtöbb kérdésére azonban az ő szomszédja vagy nem válaszolt, vagy féktelen kitéréseit folytatta.

A 9-ik szám intett az apácának, hajoljon le hozzá. Ugy kérdezte tőle:

— Meghal az a másik, kedves Rafaella nővér?

— Nagy beteg. Ne hallgasson rá, — csitította az apáca.

— Én nem haragszom rá. Istenem! Mérget vett, én a Dunába ugrottam. Jaj Rafaella, ha felgyógyulnék! Ugy-e nem gyógyulok föl? Ugy-e az a másik meghal? Boldog lesz. Irigylem. A legmagasabb házról fogok leugrani, ha kibocsátanak innen. Ugy biztam a Dunában, ugy rohantam hozzá. Jaj Rafaella testvér! Mondja hogy én is meghalok és boldogsággal várom az utolsó percet.

Az apáca szelíden visszanyomta a vánkosra, és a hónalja alá tette a hőmérőt.

— Felizgatta magát édes Matild kisasszony. Ismét visszatér a láza.

Csakugyan visszatért. Rafaella nővér átment a 8-ik számhoz. A leány egy édes kerिंगőt dudorászott. Olyan fehér volt, mint a vánkosa. A sovány, száradt arcon már csak nyomai maradtak meg a fiatalágnak. Összetöpreődött, petyhüdt, mintha a ráncok őrzésére tevertetett volna. A szemek helye két mély gö-

dör. A keskeny, hosszú ajk rendeltetése, hogy az izzó láz szelentyűje legyen és döljön.

Megy tovább az apáca ágytól ágyhoz. A beteg asszonyok és lányok, ki eszméletlenül, ki zavaros tekintettel kísérik, a javulók köszöntik. A hőmérőt elhelyezi, a hivatalos rovatlapra följegyzi, hány fokú lázat tapasztalt. A nehéz vázson függönyöket lehuzza az ablakon, mert a nap kezd ide tüzni. Amint beáll a félhomály, a betegek annál inkább figyelnek az utcai zajra s egyenkint gondolják el, hogy az utcakevezők csatogók kalapácsa még mindig a munkaidőt hirdeti. A szapora dübörgés és csöngettyűzés a mentők kocsijáé. A kit hoztak, ugyan hogyan járhatott. Ah, ez az iskolából hazamenő iskolás gyermek zaja. Ez meg a katonák dübörgő lépte — mennek haza a kaszárnyába. Hát most meg talán a szél zug? Milyen lehet az időjárás. Mi történhetett odakünn egy, két, három hét óta! Némelyik beteg csöndesen beszélget a szomszédjával. Közbe sivit a fájdalom kiáltása, kitor a láz nyöszörgése, a szenvedés tikkadt fo-hásza. Az ágyak csikorognak a nyughatatlan testektől, a kezek fölemelkednek, ököibe szorulnak, erőtlenségüknek a paplanra, majd ismét fölemelkednek és a homlokot szorongatják össze vissza.

A 9-ik szám csöndesen sirdogál. A 8-ik szám felül, kísérteti arcát hozzá fordítja, sovány nyakát kinyújtja felé.

— Szomszéd — izé? Szenvedsz, vagy beteg vagy?

1. vagy az országgyűlést feloszlatni. Nyilatkozzék a nemzet, hogy kívánja-e a katonai javaslatokat.

2. a katonai javaslatokat visszavonni; különben a javaslat ugyanis csak egy évre szól;

3. kénytelen lesz a katonai javaslatokkal *junktum-szerűleg* (hogy tehát az egyiknek végrehajtása csak a másikkal együtt lehetséges) a nemzet engedményét megadni. Ezen nemzeti engedmények: a magyar vezényszó, magyar zászló, magyar címer és a magyar tiszteknek Ausztriából való visszahozatala. Ennek megadása mellett a javaslatot ugyan nem fogadjuk el, de az ellenállást beszüntetjük. Ha a függetlenségi párt ennyit elért, folytatni fogja a harcot az önálló magyar hadseregért.

A kormánypart egyes tagjai már kezdik a függetlenségi pártot megkörnyékezní, hogy nem volnának-e hajlandók az önálló vámtérület fejében a katonai javaslatokat megszavazni. Párt-diskurzus erről még nem volt. Azonban, ha a kormány ezt megtenné, ez oly engedmény lenne, a mely fölött esetleg lehetne tárgyalni.

Megjegyzem — folytatta Barabás, — hogy a párt minden egyéb javaslat tárgyalásába hajlandó belemenni, sőt a költséghatározási és beruházási javaslatot, a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot hajlandó, a katonai javaslatok tárgyalásának megszakitásával, bármely pillanatban elfogadni.

— Ezen körülmények között — így végezte Barabás — nekem mindaddig, a míg a párt-hangulatot ismerem, jogom van ily nyilatkozatot tennem.

Végül még a kormány azon tervéről szólt érdekesen Barabás, a miről ma egy elenzéki lap tesz említést: tudniillik, hogy a kormány a katonai javaslatok ellen benyújtott határozati javaslatokat *módosítványoknak* akarja tekinteni, a melyekhez a házszabályok értelmében az indítványozó nem élhet zárszó jogával.

— Módosítványoknak — mondotta Barabás — csak a részletes tárgyalásoknál van helye s azokat csak a részleteknél szokták előterjeszteni, az általános vitában nem. Azonban, ha a kormány ezt a tak-

tikát megpróbálná, olyan házszabály-vitát fogunk rendezni, a melynél a kormány elveszti az időt, a mit ezzel a manőverrel esetleg nyerni akarna. +

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 19.

Papp Zoltán ma a napirend előtt ismét szóba hozta a *Gotterhalte* ügyét. Ez azonban nagyobb vihart már nem keltett. Csak akkor támadt némi zaj, mikor Papp Zoltán a honvédségek sérelméről szólt. A miniszterelnök egy rövid nyilatkozattal intézte el az egész ügyet.

Ezután szavaztak a felett, ma mondják-e el interpellációikat „Boda Vilmos és társai” mint *Dániel Gábor* alelnök mondotta, vagy szombaton.

Es csendes szavazás után következett a katonai vita folytatása. Egy ifjú szűz-szónok beszélt elsőnek, egy pelyhesállu néppárti honatya: *Horváth Dezső*, a ki tüzesen kezdte és gyorsan végezte kifakadásait.

Visontai Soma volt a következő szónok, a kinek fejtegetéseit érdeklődéssel hallgatták.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: *Dániel Gábor*, alelnök

A kormány részéről jelen vannak: *Székely Kálmán* miniszterelnök, *Széchenyi Gyula* gróf, *Láng Lajos*, *Plósz Sándor* és *Darányi Ignác* miniszterek.

Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és bemutatja a katonai javaslatok ellen beérkezett kérvényeket. (Eljenzés a szélbalon.) — Jelenti, hogy Papp Zoltán a napirend előtt fel fog szólalni.

(Ujból a „Gotterhalte”.)

Papp Zoltán nem látja tisztázottnak a miniszterelnök eljárását a *Gotterhalte* előadása ügyében. Hogy a ruha-elkobzásban nem vett részt a miniszterelnök, az kiderült, de a darab beszüntetése érdekében igenis közbenjárt és erre semmi joga sem volt. Ha pedig előzetesen közbenjárt, akkor *Rudnay* főkapitány már mindent felsőbb utasítás után csinált. *Haynau* sem maga akasztott, hanem csak rendeletet adott ki: hóhér végezd kötelességedet.

Felhozta ezután, hogy a honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, hogy a tisztek a darabot meg ne nézzék. Ez a hír járja. erről suttognak. De ő úgy tudja, hogy a hadtestparancsnok adta ki a rendeletet. A magyar színház előtt aktív tisztek jártak fel és alá, benn pedig titkos rendőrök voltak mindenütt. A la-

pok híri hozták azt is, hogy a honvédségszolgálatban március 15-én arra kényszerítették a növendékeket, hogy a *Gotterhaltét* énekeljék. (Nagy zaj a szélsőbalon).

Messi Pál: Ez botrány! Gazság!

Polczner Jenő: Alávaló gazság! Disznóság!

Papp Zoltán: Szigorú vizsgálatot kíván és megnyugtató miniszteri nyilatkozatokat.

(A miniszterelnök válasza.)

Székely Kálmán miniszterelnök: Tegnap azt panaszolták fel, hogy a ruha-elkobzásban része volt. Ezt megcáfolta. Megcáfolta maga *Rudnay* főkapitány is, akinek ezt a vádat a szájába adták. De megköveteli, hogy a maga kijelentéseinek is szavahihetőséget adjanak. Ma ismét előzetes purpalékát panaszolnak fel. Holott mi történt? A darabot előadják, azt be nem tiltották, rendeletet a betiltásra nem adtak és így semmi sem történt a darab megakadályozására. Ezt még *Leszkay* igazgató sem állíthatja. Tény az, bármiként iparkodnak is sérelmet csinálni a dologból, az nem fog sikerülni, mert a darab a közönségnek nem tetszett, nem jár erre az előadásra és nem is fog járni. (Zajos helyeslés jobbról.)

Papp Zoltán kijelenti, hogy a miniszterelnök arra a kérdésre nem felelt, hogy a Magyar Színház ügyébe beleavatkozott. És arra sem felelt, hogy a honvédségszolgálatban élénkeltek-e a *Gotterhaltét* március 15-én?

Elnök: A napirend előtti felszólalás nem lévén határozat tárgya, következik a napirend. Felteszi a kérdést, hogy megengedi-e a *Ház Boda Vilmosnak* és társainak, hogy interpellációikat ma mondják el?

A Ház többsége nem engedte meg.

(Az újoncjavaslatok.)

Horváth Dezső (néppárti) a jelen javaslatoknál sürgősebbnek tartja az állami tisztviselők fizetésrendezését, a szociális reformokat és a Ház asztalán levő kész javaslatok tárgyalását. A nemzetnek izomzatra, gazdasági megerősödére van szüksége és ha gazdaságilag megerősödött, akkor gondolhat hadserege fejlesztésére. A két éves katonai szolgálatot követeli ezután, amely óriási megtakarításra vezetne. A magyar vezérvényelvet is követeli, mert a magyar katonát csak magyar szóval, anyanyelvén lehet lelkesíteni és sikerrel hadba vezetni. Határozati javaslatot nem nyújt be, de a javaslatot nem fogadja el.

Visontai Soma: A ki összehasonlítja a mostani vitát az 1889-iki véderővitával, be kell látnia, hogy az eilenzék sohasem állott hivatása magaslátán annyira, mint most. Pedig a katonai dolgokban ez a nemzet hatáskörére és befolyására nézve korlátozva van. A szkupcsina szuverén a mi hatáskörünkhöz képest.

Nálunk főképen az a baj, hogy nincs par-

— Boldogtalan vagyok.

— Hm. Még fiatalnak látszol hugom. Te vagy, aki a Dunába ugrottál? Ilyen fiatalon! Ejna, mikor ilyen fiatal voltam. Valami boldogság lehet az egész. *Matild*, ugy-e a neved, 9-ik számú kisasszony? En *Róza* vagyok, a 8-ik szám. Jól élted a fiatalágodat, mi? Hány szobás lakásban laktál? Na meg a gyémántjaid — mi? Volt fogatod?

— Takarékosan éltem az anyámmal. Az apám már régen megnált. Jó istenem, az én egészen árva lettem.

— Persze, rövid ideig, hugocskám — vihogott a 8-ik szám, kinyújtva fejét a paplan alól, mintha nagy gomba nőtt volna ki az ágyból. — Ismerem az árva lányok történetét. Eppen olyan, mintha az istenadta teremtsének valami kapzsi, vagy tyukeszű mamájuk marad. Különbözik egy kicsit együgyű pófácskád van aranyosom. Ilyen korban a Dunába ugrani... Na bizon!

A 8-ik szám nevetégt, lázasan és kinszenvedéssel vetette le magát párnájára. Szeme a boltozaton akadt és megint dudolt siri, mélységes hangon, s egy párszor pattintott mellé hosszú, csontos ujjával.

A 9-ik számú beteget reszketés járta végig, mint a nádszál, ha szél ingatja. Egészen felült az ágyában, hogy közelebb hajolhasson a szomszédhoz.

— Kisasszony, becsületes vagyok. Hallja e, kisasszony, mit mondok? Ne énekeljen. Együgyű... mit? Csak nagyon szerettem...

Sziszegő nevetés hangzott.

— Biztam kisasszony...

A másik dalolt, és csettentett is hozzá a nyelvével.

— És amikor megtudtam, hogy megházasodott...

A 8-ik szám hirtelen a másik oldalára fordult.

— Ne beszéljen tovább kisasszony, — kiáltott és a paplan alatt énekelte tovább, egyre erősödő, egyre sivitőbb hangon.

Az apáca elősiet, ráteszi kezét verejtékes homlokára, majd pedig a száját fogja be, hogy a trágár szót elnyomja. De a lázas beteg kivonja a fejét.

— Szentem, lelkem, adj egy pohár pezsgőt.

Kap egy kis mandulatejet, és lecsilapszik.

Jön hosszú vászon bluzban az orvos. Megnézi a betegeket sorba, elolvassa a rovatos lapokat. A 8-ik számú ágynál, amint a kiséző *Rafaella* nővére tekint, megrázza a fejét.

— Urvos ur, vigyél el ezt a beteget, nagyon zavarja a többieket.

Az orvos folytatja a vizsgálódást. Amikor elmegy a másik terembe, a 8-ik szám ismét kinyújtja fejét a 9-ik szám felé, amennyire csak képes.

— Nézzé csak szívecském a nyakamat. Ez ám a gyöngy. A fülemben meg a gyémánt. Hát a két karomban mi tündöklök. Meg ez a nehéz selyem. Ejnye be nehéz! — fakad ki, amint a paplanhoz nyúl.

— Csak egy pillanatig hallgatott el s ujra kezdte:

— Tizenkét pár táncolhat a szobámban. Csak tizenkét pár? Micsoda butorok? Kiszórom! Édes barátom, te különbet adhatsz. A színházban tartás állandó páholyt. Két fekete lovat vásárolj a kocsimba. A cigány pedig huzza, huzza...

Metsző, harsogó hangja ének riasztotta föl a szendergő betegeket.

Rafaella az éneklő beteghez futott, elcsitította, lenyomta a vánkosok közé. A 9-ik szám csöndesen összekulcsolta a kezét, lázasan pihegett, a szemét lehunyta.

Két kórházi szolgáló jött be, hogy kivigyék a rakoncátlan beteget. Amint kiemelték az ágyból madrácostól együtt, a szerencsétlen, nyomorult teremtsé mintha magához tért volna. Körül nézett, motyogott, és a két szolgálóhoz intézte szavait:

— Ti vagytok az új ismerőseim? Ugy-e barátaim, még elég fiatal vagyok. Járjatok kedvemben uraim. Van egy házam, van takarékpénztári könyvem. Na urak, járjatok a kegyembe. Hova visztek, várjatok. Hadd vegyem be az orvosságot, van még hozzá egy kanalam, egy kis ezüst kanál, meg egy kicsi üveg...

A beteget hirtelen kivitték és csönd lett.

— Meg fog halni ugy-e? — kérdezte néhány pillanat múlva *Matild*, a 9-ik szám, az apácától.

Rafaella semmit sem szólt, hanem az ágy melletti asztalkán rendbe hozta az orvosságot és a poharakat. *Matild* kifakadva suttogta neki:

lamentum rendszeres, illetve pártcsere. Más államokban az ellenzékbe megy a bukott kormány és pártja és tanácsosai szolgál utódjának. Nálunk a bukott kormányok sorra ott görnyednek az új kormányok mögött és a bukott miniszterek és bukott államtitkárok és az eltemetett ambíciók srigődrei tátongnak felénk. (Derűtség). Csak az ellenzék visz friss hangot, újabb és újabb erőket a parlamentbe. Annál nagyobb jelentősége van annak, hogy az eltemetett nemzeti-párti aspirációk ellenére annál nagyobb az ellenállás a javaslatok ellen és annál több és több küldöttség jön fel Budapestre a javaslatok ellen tüntetni. Hiába csitítgatják az ellenzék, hiába szólalnak fel a miniszterjelöltek és államtitkársjelöltek, nem képesek elcsitítani a felzúduló háborgást.

Papp Zoltán: Nincs itt sem a honvédelmi miniszter, sem az államtitkár.

Kubik Béla: A szabadelvű párt nem teszi meg kötelességét! Soha sincs itt! Minden percben megakaszthatnák a tárgyalást!

Papp Zoltán: A legszelidebb minisztert küldik ide: Darányit. (Derűtség).

(Vita az obstrukcióról.)

Visontai Soma a szabadelvű-párt nem egyszer maga bivatkozott a közvéleményre, például az egyházpolitikában. Ha akkor jó volt a közvélemény, jónak kell lennie most is, amikor a katonai javaslatok ellen nyilatkozik. Hiába beszélnek tehát...

Pichler Győző: Nem is beszélnek már, az a baj! (Élénk derűtség).

Visontai: ... a nemzet az ellenzékkel tart és ezt a vitát nem lehet obstrukciónak jellegezni; mert ez tartalmas és hazafias. Azért vitázik az ellenzék, mert még mindig reméli, hogy meggyőzi a kormányt, és pártját.

Beöthy Ákos: És kapacitálja!

Visontai: Ez nem obstrukció, amit az ellenzék csinál, hanem ellenállás...

Szóll Kálmán miniszterelnök: Az ellenzék terrorizmusa. (Igaz! Ugy van!)

Visontai: Nem is ellenállás, hanem nemzeti énvédelem!

Szóll Kálmán miniszterelnök: A kisebbség uralma.

Visontai: A hadseregre mi nem is számíthatunk. Hiszen a vitás tengerszemet is elvették tőlünk.

Szóll Kálmán miniszterelnök: Azt választott bíróság ítélte el!

Beöthy Ákos: A hadseregnek nem az ország területét kell megvédeni?

Szóll Kálmán: Természetesen, de a tengerszem más!

Visontai: A közös hadsereg hivatása iránt a nemzetnek kételyei vannak. Szól ezután arról, hogy a honvédelmi miniszterség korábbi

— Rafaella, te szent életű leány, ugy-e tudod, hogy az a nyomorult megérdemelte sorsát. De hát én — én is a halál révénél keresem a szabadulást, én nekem is az emésztő tűz katiánába kellett jutnom. Ki üldözött engem ide? Ki? A nevét tudom. De mi? Mi az, hogy én is ide jutottam miatta. Jaj, ha engem a mellé a nyomorult mellé temetnének ebből az ő szomszédos ágyából, a mi közös sorsunkból. Rafaella, beszélj. Te kegyes és tiszta vagy, talán nem is szeretted. Honnan ered a boldogtalanság?

Rafaella nővér megfordult, fölemelte olvasóját, megcsókolta rajta a keresztet. Halovány orcája fehér lett, mint az alabástrom és szeméből két köny gördült alá.

— Testvér, — suttogta Matild. — te is szenvedsz.

— Akik élünk, csak hű földi életet élünk, ahol mulandó minden boldogság.

Matild megragadta az apáca két kezét, magához vonta és a fülébe sugta:

— Te is Rafaella nővér, te is? Beszélj. Mért vagy apáca.

— Az apáca szelíden sóhajtott, és megrázta fejét.

— Magnyugvás: kerestem én is, de erősebb lélekkel, mint ti.

A 8-ik és 9-ik kórházi szám története ugyan ki tudja, hány századik. A Rafaella ki tudná hány ezredik a megszámlálhatatlanságban.

keletű, mint a m. kir. honvédség. így a honvédelmi miniszter tulajdonképpen magyar hadügyminiszter. Így értelmezi ezt a 67-es törvény is. Ezután szünetet kér.

Szünet után

Visontai Soma folytatja beszédét a javaslat ellen. Végül határozati javaslatában azt kívánja, hogy a kormány a közös hadsereg és honvédség póttartalékáról külön törvényjavaslatot terjesszen be.

A vitát holnap folytatják.

Visontai beszéde után óriási viharok támadtak: Erről lapunk más helyén adunk bő tudósítást.

TÁVIRATOK

A szerzetesek ellen.

Páris, márc. 19. A képviselőkamara tegnapi szavazásáról, amelylyel a tanító-szerzetesrendek összes kérvényeit elvetették, azt jelentik, hogy a kormánypárti Union Democratique nak 25 tagja, köztük *Cailloud*, *Décrais* és *Leygues* volt miniszterek, ezuttal váltak a többségtől. Parlamenti körökben meg vannak róla győződve, hogy a többi szerzetesrendek és a karthauziak kérvényeit, amelyek hétfőn kerülnek sorra, még nagyobb többséggel fogják elvetni és ugyanaz a sors éri majd a női szerzetes kérvényeit is. A kormány győzelmét a radikális lapok megelégedéssel fogadják és örülnek, hogy a köztársaság ellentáll minden beavatkozásnak és intrikának. A nacionalista és a konzervatív lapok szintén elismerik a kormány győzelmét és azt mondják, hogy a kormány zsarnokságát most már semmi sem korlátozza. Ezt az eredményt részben maguknak köszönhetik a szerzetesrendek, mert nagy vagyonukat nem fordították a kormányellenes politika támogatására.

A macedon mozgalmak.

Konstantinápoly, márc. 19. Prilep környékén (a monasztri vilajetben) bandák bukkantak fel. A hatóság katonaságot küldött oda. A portát bizalmasan értesítették, hogy a macedon bizottságok a vasutak elpusztítását tervezik. A vasutak őrségét erre úgy megerősítették, hogy ilyen terv kivitele lehetetlen.

El Magyarországtól!

(A kiegyezési javaslat az osztrákoknál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

Az osztrák képviselőház mai ülésén folytatták a kiegyezési javaslat tárgyalását, melybe a nagynémet párti *Schreiter* szenvedélyes kitöréseket vitt bele. *Schreiter* valósággal a dühtől tajtékozva beszélt Magyarországról. Enevezett beannunket ázsiai vad népnek, a mely gyűlöli mindent, ami német, tehát a kultúra létrájának legalsó fokáig sem tud felemelkedni.

A szónokot mindjobban elragadta a szenvedély heve. Rendkívül élesen támadta a kiegyezést, a vámtarifát s azt mondotta, hogy az Magyarországnak lesz csak hasznára az osztrákokkal szemben. Sőt addig ment, hogy mivel Magyarország különválásra törekszik, meg van győződve arról, hogy amint elegendő erőt fog magában érezni, becsapja Ausztria orra előtt az ajtót és cserben hagyja az osztrákokat. Jól teszi tehát Ausztria, ha *Magyarországgal úgy gazdasági, mint politikai tekintetben szakít.*

Három napja tart már az osztrák kiegyezési vita, mondottak ott már ez alatt a pár nap alatt tücsköt-bogarat rólunk, de ily erősen, mint *Schreiter* ur, közös állapotainkat még nem bírálták le. A vitába most már belekeveredett ez a jelszó: *El Magyarországtól!* Ám lássuk, mire végzi a reichsrath a kiegyezést és akkor nem lehetetlen, hogy az önálló vámterületet megalkotjuk. Mert hogy a gazdasági különválást Magyarország jobban óhajtja, jobban szeretné, mint Ausztria, az bizonyos.

A reichsrath mai üléséről egyébként a következő táviratot vettük:

Schreiter beszédére a délután folyamán került a sor. Mindenekelőtt tiltakozik azon terrorizmus ellen, mely Magyarországon a németekkel szemben uralkodik.

Majd így folytatja: Magyarországon *ázsiai állapotok* uralkodnak, már csak ezért is szerencsétlenség az ausztriai németekre a Magyarországgal való kiegyezés. Politikai tekintetben is Auszria huzza Magyarországgal szemben a rövidet. A vámtarifa csak Magyarország nak fog használni, míg az osztrák fogyasztók számára az árak drágulnak. *Ha majd Magyarország elég erősnek érzi magát, be fogja csapni Ausztria orra előtt az ajtót.*

Beszédét ezzel a jelszóval végezte:

— *El Magyarországtól, úgy gazdasági, mint politikai tekintetben!*

A Königsseg-féle pör.

(A pörvesztes fél felebbezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

Nemrégiben megemlékeztünk arról az érdekes ítéletről, melyet az aradi törvényszék hozott s a mely precedens alkot minden további ilyenfajta pörben.

A pör tárgya az, hogy *Königsseg* Lajos gróf aradi gépkereskedő, tartalékos hadnagy egy reverzális alapján, melyet tartalékos tiszté való kineveztetése előtt kapott, beperelte atyját, *Königsseg* Fidél gróf tauti nagybirtokost évi 1200 korona tartásdíjért, mint a mely összeget az atya fiának mindaddig, míg a hadsereg kötelekében áll, fizetni ígért. Ezt a fizetési ígéretet azonban *Königsseg* Fidél gróf a tartalékos hadnagy ezredparancsnoksága előtt visszavonta, illetőleg a fizetést megtagadta. Ezért indított pört *Königsseg* Lajos gróf s az aradi törvényszék mint elsőfolyamodású bíróság a fiu javára döntött.

Műlek Lajos dr. ügyvéd, *Königsseg* Fidél gróf jogtanácsosa most az ítélet ellen felebbezést adott be a nagyváradi táblához, mely ilyen módon esetleg még megváltoztathatja az ítéletet.

A felebbezésből kiragadjuk a következő részleteket:

Felperesnek nincs joga a követeléshez, mert:

a) a kötelezettség nem áll fenn, miután felperes *Königsseg* Lajos gróf nem tartalékos tiszt ma. Lemondott, tehát ma nem követelhet e címen annál kevesebb, mivel e lemondás a katonai hatóság által elfogadtatott.

b) nagykoru gyermeket eltartani az apa nem köteles, főleg ha az apai házat elhagyja, s az apa akarata ellenére oly utra tér, melyen lelkiismereti dolog még pénzzel támogatni valakit. Mert:

c) a nyilatkozat feltételelesen adatott a szolgálati időre. És mert ez megszűnt, s mert a fiu nagykoru lett, s mert a szülői házat elhagyta: a feltétel megszűnt, s így megszűnt a kötelezettség is. Mert:

d) nem tudok hazai törvényeinkben alapot, mely az apát tartásdíjra kötelezi, ha a fiu katoná. Lehet, hogy ez katoná uraim inyére van, de hát a katonai copf nem kötelező a polgárra. A katoná fizetést huz, az állam minden polgárától követel: éljen a tiszt ur a fizetésből. Mert:

e) nem tartom a katoná tiszt méltósággal megegyeztethetőnek, hogy akkor, mikor az a tiszt mint fiu vét a gyermeki kötelesség ellen, akkor ugyancsak a megsértett apához forduljon, mondhatni alamizsnáért. Keresse kenyerét és ne perekedjék indokolatlanul. Mert:

f) gróf *Königsseg* Fidél, az apa ellen, gróf *Königsseg* Lajos a fiu oly módon lépett fel az itteni törvényszéknél, a mely fellépés az apát a legkellemetlenebb helyzetbe hozta. A szó szoros értelmében hálátlansággal volt az apa iránt, s már ez alapon is nincs követelni valója. Mert

g) az apa visszavonta a nyilatkozatot, s azt a katonai hatóság tudomásul vette. Mert

b) a fiu miért nem tér vissza az apai házba? Mint várományosnak ugyanis érdekében állhatna a vagyonkezelésben segítségre lenni.

SPORT.

+ Az aradi kerékpár klub elnöksége kéri a klub tagjait, hogy a múlt évi turakönyveket a klubhelyiségbe (Varjassy József u. 17. sz.) mielőbb beszoigátatni sziveskedjenek.

+ Belgák Budapesten. Jeleztük annak idején, hogy a brüsszeli Leopold-Klub football csapata e hó végén Budapestre jön. Most már a mérkőzések sorrendje is meg van állapítva. E hó 29 én reggel érkezik a csapat Budapestre, fogadtatásukra kivonul testületileg a Budapesti Torna Klub és a Műegyetemi Football Klub. Még ugyanaznap mérkőzni fognak a B. T. K. csapataival, 30 án pedig a M. F. K.-bal veszik fel a versenyt. A Leopold Klub csapatai közt a legjobb belga játékosok vannak. Osszjátékuk meglepő és bámulatosan biztos. A goalövésben páratlan ügyességet tanusítanak. A budapesti csapatok már javában trainiroznak, hogy méltó ellenfelei lehessenek a belga csapatnak. A mérkőzések nagy ünnepekkel kapcsolatosan lesznek megtartva.

Botrány a képviselőházban.

(Nagy vihar a katalógus miatt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad. március 19.

A magyar képviselőház ma délelőtt 10 órakor gyült össze és este hat óra tíz perckor oszlott csak szét, váratlanul előidézték és igen kinos botrány után, a mely vérig ingerelte még a legcsendesebb idegzetű honatyákat is. Pokoli ordítás, orkán-szerű tombolás zúgott a fényes teremben. Az ellenzék folyton a padokat verte és olyan fülsiketítő lármát insceniozott, melyhez hasonló aligha van még feljegyezve az országgyűlés eddigi naplóiban.

A vihar a holnapi napirend megállapítása körül, vagyis inkább a katalógus felolvasása miatt támadt. Az ellenzék mindegyre kivonult, a Ház több ízben határozatképtelenné vált s ha Tallán elnök az ülést megakarta nyitni, a függetlenségi párt a folyosóra mentekés megakadályozták a napirend megállapítását. Ilyen körülmények közt nem nyolc, de talán tizenhét óráig is eltartott volna a botrányokkal tarakitott ülés, ha a szabadelvű párti képviselők este 6 órakor tömegesen fel nem jönnek, és Talliánt kellemetlen helyzetéből ki nem szabadítják.

A botrány lefolyását a következő távirati tudósításunk mondja el:

A Ház határozatképtelen.

A vihar egész váratlanul, délután 3 órakor tört ki, amikor más alkalommal már be szokták rekeszteni az ülést. A szabadelvű párti képviselők, abban a biztos tudatban, hogy semmi sem fog bent történni a napirend megállapításán kívül, tömegesen elvonultak. A függetlenségi párt is csekély számban voltak, de annál figyelemesebben hallgatták Visontai Somanak obstrukciós beszédét.

A beszéd három óra után ért véget. Ekkor Tallán Béla elnök, tekintettel az előrehaladt időre, a tanácskozás folytatását és a pénzügyminiszter válaszait a holnapi ülés napirendjére javasolta kitűzni.

A holnapi napirend megállapításánál Holló Lajos indítványozta, hogy a kervenek egy részét holnap tárgyalják. Az elnök ezt a Ház határozataira bivatkozva, ellenezte.

E közben Kubik Béla konstatálja, hogy a Ház határozatképtelen. Ezt konstatálja az elnök is és az ülést felfüggeszti.

A vihar kitör.

Háromnegyed négykor Tallán újból megnyitotta az ülést.

Szóts Pál feláll és így szól:

— Nekem kétségeim vannak az iránt, hogy a Ház határozatképes. Kérem megoivasatni a jelenlevőket...

A függetlenségi párt, mely már belenyugodott a napirend megállapításába és az ülés berekesztésébe, harsogó kacajra fakadt. Az elnök elrendelte a képviselők megolvasását és kiderült, hogy a Ház csakugyan határozatképtelen.

— Jelentem — ugymond Tallán, — hogy csak nyolcvanhat képviselő van jelen, ennélfogva a házszabályok értelmében elrendelem a katalógus olvasását.

— Éljen az elnök! Halljuk a katalógust! — kiáltozzák jobboldalról folytonos taps és éljenzés kíséretében.

A baloldal fülsiketítő lármát csap és öklével üti a padokat.

— Nem kell! Ne olvassák fel! — kiáltozzák mind erősebben.

Az elnök szünet nélkül csenget, de a lármát lecsillapítani lehetetlen.

Harc a katalógus miatt.

Thaly Kálmán a baloldali padsorokban feláll és szólásra jelentkezik. Azt akarja elmondani, hogy a katalógus olvasása most a rendszabályok ellen volna.

Alig kezd beszélni, a jobboldal viharos „eláll!” kiáltással zavarja és nem engedi szóhoz jutni.

Tallián elnök folyton csenget s a mikor a láрма kissé lecsillapodik, így szól:

— Figyelmeztetem Thaly képviselő urat, hogy most a katalógust olvastatom fel, ilyenkor pedig nincs joga senkinek beszélni. (Nagy zaj.)

Thaly állva marad s miután nem engedik beszélni, kezeivel mutatja, hogy minden áron szólani akar.

— Biáll, eláll! — kiáltják jobbról. Az elnök egyre csenget.

Thaly (rekedten kiáltja): Az elnök ur adjon példát, hogyan kell rendet csinálni. Nekem jogom van beszélni... Azt akarom csak mondani, hogy most már katalógust olvasni nem lehet. Négy óra is elmúlt rég...

A baloldal megújítja a tombolást.

— Igaza van Thalynak! Éljen Thaly! — kiáltozzák tele torokból.

Izgatott jelenetek.

Thaly rendületlenül áll és újból szólani kezd.

Elnök: Thaly képviselő urat rendre utasítom.

Thaly (izgatottan): Jól van. De annak dacára is nekem van igazam, hogy most már nem szabad katalógust olvasni!

Elnök: Figyelmeztetem Thaly Kálmán képviselő urat...

Az elnök nem folytathatja tovább, mert az egész baloldal feláll, kiabál, ökleivel üti a padot és olyan lármát csap, hogy a tanácskozás lehetetlen. Közben így zug az ellenzék:

— Ez erőszak!

— Nem tűrjük! Tiltakozunk az erőszak ellen!

— Gyalázat!

Beöthy Akos: A katalógus olvasása nem méltányos. Alljon el tőle az elnök!

Erre a jobboldalról tört ki a vihar. Most ott kiáltozták:

— Mit? Még önök kívánják a méltányosságot? Disznóság! Ujírn le Thaly!

A megújult, jobban mondva még egyre tartó fülsiketítő zajban Kubik Béla, Holló Lajos és Beöthy tiltakoznak a katalógus olvasás ellen. Tallán elnök folyton csenget, de a rendet már nem bírja helyreállítani.

Ujabb vihar.

Fél ötig teljes összevisszaságban folyt a közbeszólások árja a felett, hogy a katalógus olvasása három órán túl megengedhető-e?

Horváth Gyula, Olay Lajos, Benedek János és Nessi Pál egymás után szólaltak fel, kérve a katalógus olvasás mellőzését.

Nessi beszéde alatt Drakulics Pál ezt kiáltotta közbe:

— Menjen inkább kéményt seperni!

Nessi panaszkodva említi, hogy méltánytalan dolog, amit az elnök tett. Tudniillik itt mindenki beszél és Thalynak még sem adta meg a szólási engedélyt.

— Engedelmet kérek — kiált le az elnök izgatottan — hiszen Thaly képviselő ur épp az imént beszélt. (Nagy zaj baloldalról.)

Benedek János kéri konstatálni, hogy a Ház határozatképes és kéri a katalógus olvasásának mellőzését.

— Ha a Ház ebbe beleegyezik — szól az elnök — eltekinthetünk a névsorolvasástól. (Általános heyeslés.)

Ekkor váratlanul felállott Gajári Géza és azt mondja, hogy hozzájárul Benedek indítványához, azt azonban konstatálni kénytelen, hogy a határozatképtelenséget az ellenzék mesterségesen csinálta meg.

Most hágott a vihar, a tombolás, a padok verése tetőpontra. Az egész ellenzék Gajári ellen fordult. Percekig tartott a fülsiketítő zaj, melynek végén az elnök mégis csak elrendelte a katalógus felolvasását.

Az ellenzék kivonul.

Este öt óra volt, mikor a képviselőket megolvaszták. A katalógusból kitűnt, hogy százegy képviselő van jelen, tehát a Ház határozatképes.

Elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a Ház a holnapi napirendet? A baloldal válasz helyett tüntetően kivonul a teremből, amivel persze a Ház újból határozatképtelenné vált, nem lévén bent száz képviselő.

Lengyel Zoltán kéri a Ház határozatképtelenségét konstatálni.

— A Ház határozatképtelen — mondja izgatottan ez elnök — de mig a holnapi napirendet meg nem állapítjuk, addig a Ház nem mehet széjjel. Figyelmeztetem erre a képviselő urakat. Legyenek szivesek bejönni a folyosóra s helyeiket újból elfoglalni. Addig az ülést felfüggesztem.

Tallián elnök fél hatkor ismételtelen megnyitja az ülést. Mikor a képviselőket megakarja számláltatni, hogy a határozatképeséget konstatálja, a függetlenségi párt ismét kivonult. Kénytelen volt tehát az ülést megint csak felfüggeszteni.

Este hat órakor egymásután robotgok a kocsik a parlamenti épület elé. A szabadelvű párti képviselők értesülve arról, micsoda váratlan hecc folyik a Házban, gyorsan bérkocsikba ültek és tömegesen siettek a képviselőháza, hogy a kinos jelenetnek végét vessék.

Igy aztán sikerült a határozatképeséget megállapítani s este hat óra tíz perckor Tallán elnök a hosszú szorongatás után igazán megnyugodva jelenthette a t. Háznak, hogy a holnapi napirend el lévén fogadva, az ülést berekeszti.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Bőregér, operette. Nagy Etelka vendégfel-
léptével. (Páros bérlet)
Szombat: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)

* **A három testőr.** Herczeg Ferenc komoly tendenciájú és szellemesen mulattató bohózatán meglehetősen számú közönség mulatott ma este. A rég nem adott darab karrikaturalakjait jó előadásban láttuk viszont s nem volt egy szereplője a mai estének, aki játékkal a kifogástalan összjáték vagy akár a kellő művészi ábrázolás kárára lett volna. — **Békés Gyula** Pollacsekje maga a megtestesült fogalom, melyet a szerző ebben az alakjában színpadra vitt; ennek a művésznek csak a játéka jobb a felfogásánál. Ternyei mindig kifogástalan készséggel lép a színpadra, ő vezette az egész előadást s az est sikeréből övé a legnagyobb rész. **Szabó Irma** és **Gazdy Aranka** ma is jók, mint rendesen, épp úgy **Zilahy, Csiky** és **Mariházy** is. Külön dicséretre érdemes a darab ügyes rendezése is.

* **Nagy Etelka**, a szép hangú szubrett énekesnő, ki a holnapi **Bőregér** operettben vendégként fog fellépni. Adél szobaleány szerepében, a ma esti gyorsvonattal Aradra érkezett. A vendégművésznő az eddigi tervek szerint kétszer fog fellépni az aradi színpadon: pénteken és vasárnap, mindakétszer a Bőregér Adél szerepében.

* **Erdekes drámai repriz.** **Zilahy** igazgató legközelebb előadásra tüzi, Echegarainek egyik leghatalmasabb munkáját a **Folt, a mely tisztit** színművet. A szerepeket a társulat elsőrendű színészei között osztották ki. A fő szerepet **Gazdy Aranka** ját za.

* **A tiszteletes ur.** A vigiátói személyzet most egy rendkívüli mulattató bohózatra készül. Címe: **A tiszteletes ur.** A bohózatot, mely tele van jóízű jelenetekkel, kuplékkal és táncokkal, **Mátrai B. Béla** írta.

A cár béke-töltényei.

— Jelenet. —

Szófiából táviratozzák a cár hajlandó a bolgároknak a kért tíz millió töltényt megadni, ha garantírozzák, hogy a balkáni zavargásokat nem folytatják.

A cár: Mit akarnak megint ezek a bolgárok?

A külügyminiszter: Mindössze tíz millió töltényt kérnek a törökök ellen. A balkán zavarok...

A cár: Tíz millió botot a hátukra. Csak nem gondolják, hogy én, a béke-apostol...

A külügyminiszter: Engedelmet, felség, az apostolságból csak Krisztus idejében lehetett megélni, ma már a profétáknak is ki kell zándorolniuk hazájukból, ha proféták akarnak lenni.

A cár: Csak nem gondold, hogy elküldjük a töltényeket?

A külügyminiszter: Ha megtagadjuk a kérelem teljesítését, a porta azt fogja hinni, hogy mellé álltunk. Valamit hát mégis kellene tenni. Ugy tesszünk, mint a mesebeli kislány, aki elhozta a galambot, de még sem hozta el...

A cár: (Örömmel) Oda'djuk a töltényeket, de nem tesszünk bele puskaport. (Gondolkozik) Nem, ez nem jó lesz, ez egy kissé naiv.

A külügyminiszter: Hát akkor csak puskaport tesszünk bele, de golyót nem. Vagy még jobb: adunk nekik olyan golyó nélküli töltényt, amibe puskapor nincs.

A cár: Óriási, pompás, nagyszerű! Olyan nyeletlen kés, amelynek pengéje nincs. Ez aztán a diplomácia!

A külügyminiszter: Felség, nem lesz ebből botrány?

A cár: Az ám, még azt fogják majd gondolni, hogy a mi hadseregünk is ilyen nyeletlen bicsekával lövöldözik. Hát mit tegyünk?

A külügyminiszter: Van egy eszmém felség, nem új, de rossz. Elküldjük nekik a töltényeket, de kikötjük, hogy előbb a békét állítsák helyre, s a töltényekből egyet sem szabad ellőni, mert különben, nem adunk.

A cár: Helyes. Ezen aztán bolonduljanak meg, ha jól esik nekik.

A külügyminiszter: Ha jól megy dolgunk, ilyenformán az egész világot elláthatjuk puskaporról.

A cár: (Kaján mosolylyal a miniszter fülébe sugva) Mi fogjuk adni egész Európának a kosztot. Adunk ennivalót, amennyi kell, csak nem szabad megenniük.

Aradváros pénzügyei.

(A múlt évi zárszámadás. — Intézetek részvényeinek árfolyama. — Az új számvizsgáló. — A felesleges próba. — A város pénzeinek elhelyezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

A város pénzügyi bizottsága ma délután fontos ülést tartott, melynek első tárgya a város múlt évi zárszámadásának felülvizsgálása volt.

A zárszámadások örvendetes eredményel záródtak, a mennyiben a házipénztár 17 027 kor. 75 fill. felesleggel zárult, a mi főként a megtakarításoknak és bevételi többleteknek köszönhető.

A zárszámadások mérlege a következő: több bevétel volt az előirányzottnál: 57.279 koronával; kevesebb bevétel 84.700 korona; a kiadásoknál az előirányzat többlete: 58.862 korona, kevesebbtele 20.047 korona. Ezek egybevetéséből alakul a 17.000 korona plusz.

A bevételi tételek tárgyalása alkalmával érdekes kijelentést tett a főszámvevő a szikvizadóról, mely nem váltotta be Aradon azokat a reményeket, a melyeket hozza fűztek. Így szólt **Bund Henrik** főszámvevő: Én voltam az, aki annak idején a szikvizadó behozatalát indítványoztam. A máig szerzett tapasztalatok alapján azonban én leszek az is, aki indítványozni fogom, hogy ezt az adót töröljük el. Nagyváradnak 10.000 korona jövedelme van a szikvizadóból, Pécsnek 12.000 korona, Temesvárnak még több, mi ellenben itt nem tudunk jövedelemre szert tenni.

— Nagyon jó a vizünk! szóltak közbe a bizottsági tagok.

A kiadási tételek közül **Tedeschi Viktor** bizottsági tag tette szóvá azt a jelenséget, hogy a városi épületek fenntartására felvenni szokott összegek egy évben sem elegendő, utasítandó volna tehát a mérnöki hivatal, hogy a költség-előirányzatok e részének reálisabb tétel érdekében nagyobb összeget vegyen föl.

A bizottságnak **Fetter Géza** és **Deutsch Bernát** hozzászólása után megígérte **Lócs Rezső** elnök, hogy a jövőben erre figyelemmel fognak lenni.

A zárszámadás ezen rovatában feltűnő különbség mutatkozik az előirányzattal szemben a nyugdíj tételnél, ahol az alap kamatjövödelmén felül az előirányzott összegnél 12.000 koronával többet kellett kiadni.

A bizottság végül a zárszámadást rendben lévőnek találta, elfogadta s a felmentvény megadását javasolja.

A város pénzeinek elhelyezése volt a második tárgy. Egy millió négyszázezer korona olyan tőkéje van a városnak, amely betétként gyűmölcsötvetendő. A pénzek folyó évi elhelyezésére vonatkozólag kimondta a bizottság azt, hogy a jelenleg elhelyezettek az eddigi feltételek mellett mostani helyeiken megmaradnak, a jövőben befolyó tőkéket pedig öt egyenlő részben az Aradi Első-, Arad csanádi-, Aradmegyei-

Aradi polgári takarékpénztárakban és az Aradi Ipar és Népbankban helyezik el.

Deutsch Bernát szóvá tette itt a tervbe vett kamatleszállítást, a bizottság azonban ezt a kérdést mellőzte azáltal, hogy a város pénzeit az eddigi feltételek mellett határozta el elhelyezni.

Az aradi intézetek és vállalatok részvényeinek árfolyamát állapította meg ezután a bizottság arra a célra, hogy a város mekkora értékben fogadja el azokat biztosítéskül és óvadékkül. Az árfolyam-megállapítás a következő:

	Korona
Aradi első takarékpénztár	2500
Aradmegyei takarékpénztár	1900
Arad-csanádi gazd. takarékpénztár	840
Aradi polgári takarékpénztár (új)	170
Aradi ipar és népbank (tavaly 1850)	650
Ujvárad takarékpénztár	400
Ujvárad és vidéki népbank	240
Viktória takarékpénztár	240
Weitzer-gyár (tavaly 115 kor.)	190
Az arad csanádi vasut részvényei	200
U. a. elsőbbségi részvényei	230
Lóvasut társaság	160
Széchenyi gőzmalom	600

A folyó pénztári év számvizsgálójául a bizottság örömmel és egyhangulag ismét **Tedeschi Viktort** választotta meg, aki ezt a tisztséget évek óta kiváló lelkiismeretességgel tölti be. Hogy a bizottság maga mennyire megbizik a **Tedeschi Viktor** pedansságában, annak derűs bizonyítékát adta ma a bizottság. Bök-próbákat kellett volna tartani a pénztári hivatalban, a bizottság tagjai azonban valamennyien azor ürgy alatt menekültek a próba elől, hogy **Tedeschi Viktor** sokkal jobban elvégezte azt a vizsgálatot, mint ők. Így aztán a bök próba el is maradt máról.

Az ülésen **Lócs Rezső** gazdasági tanácsos elnöklése alatt jelen voltak: **Bund Henrik** főszámvevő, **Urbányi Béla** főpénztárnok, továbbá: **Deutsch Bernát**, **Eles Ármán**, **Fetter Géza**, **Gebhart István**, **Kohn S. N.**, **Mayer Miksa**, **Simay István**, **Tedeschi Viktor** és **Wallfisch Ármán** bizottsági tagok.

EGYESÜLETI ÉLET.

— **Építők és kőművesek egyesülete.** Az aradi vizsgázott és jogosított kőműves mesterek egyesülete tegnap délután rendkívüli havi gyűlést tartott az ipartestületben. Az összejövetelre leginkább a kapitányi hivatalnak azon meghagyása szolgáltatott okot, mely szerint minden építő-vállalkozónak meghagyatott, hogy amennyiben husz munkásnál többet foglalkoztat, az idevonatkozó kereskedelmi miniszteri rendelet értelmében tartozik gondoskodni arról, hogy az összes munkások nevét, születésének évét és helyét, foglalkozását és bérét tartalmazó munkásjegyzék és munkarend készíttessék, továbbá a nyolc napnál tovább alkalmazott napszámok a betegsegélyző pénztárba be legyenek írva. Miután az ezen rendeletben kifejezett követelmények csaknem kivétel nélkül József indítványa folytán kimondotta az önkormányzat, hogy aggályát a kapitányi hivatalba teendő jelentésben kifejezésre juttatja. Ezen nagy vállalatnál ugyanis, a hol négy-öt száz munkás dolgozik, naponta oly nagy hullámmás van, hogy a külön e célra tartott tisztviselő sem volna képes a kívánalmaknak megfelelni. Aztán akárhány oly napszám van, különösen a cigányok között, akik még a nevüket sem tudják biztosan, nemhogy a születési évök és helyükkel volnának tisztában. A napszámoknak a betegsegélyző pénztárba leendő beírása a folytonos változás miatt szintén nagy akadályokba ütközik és keletlenlenségre foglalkalmat szolgáltatni. **Probst Mihály** indítványa továbbá határozatilag kimondták, hogy az önkormányzat felveszik az építő mestereket és vizsgázott ácsmestereket is s így az egyesületi címet „Az aradi építőmesterek, kőműves és mesterek egyesülete” címen átváltoztatják,

egyben az alapszabályoknak ezen értelemben leendő átdolgozását is elhatározták. Több folyó ügy elintézése után elnök az ülést berekesztette. Jelen voltak: Vollák József elnök, Reisinger Sándor, Probszt Mihály, Szidor János, Frick József, Bozsik György, Tenclinger Károly, Gábor András, Gronmak János, Sztójkovits Milán építő és kőműves mesterek és Kiss Ferencz titkár.

A konzervatorium háziestélye.

(Fiatal leányok hangversenye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

Az aradi zenekonzervatorium nagytermében, mely zsufolásig megtelt Arad zenekedvelő közönségével, ma háziestélyt rendezett az intézet vezetősége. A mint az elmult évek sikerei is bizonyítják, nagy hatással van egy-egy ilyen nyilvános hangverseny a fiatal zenészekre, mert a nyilvános szereplésnek ebben a művészetben nyer tápot az igazi tehetség, fejlődik a fiatalok bizalma és szeretete a zenéhez. Ezek az estélyen lehet felfedezni azokat a kezdőket, kik sokat ígérnek.

Egész sereg szereplője volt a mai estélynek s nincs az u szigorú zeneértő, aki valamelyikre erősebb kifogást tudna emelni. Hibátlanul eljátszanak mindent a növendékek s a különbség a jó és a jobb növendékek között csak abban található, hogy egyesek nagyobb rátermettséggel, értelemmel és készséggel tudnak a hangszerrel bánni, mint a többiek.

Ilyen tehetség, mely a zenekonzervatoriumi estélyek nivójából kiemelkedik, báró Bedeusz Izabella, aki csodálatos technikájával és feltűnő zenei készségével ezeknek a házi estélyeknek vonzerejévé lett. Enektehetségével a legutolsó estén ragadta el a zeneértőket, ma pedig a billentyűkön mutatott be olyan játékot, mely a fiatal ur leányt a zenész pályára predesztinálja. Padarewsky „Menuett“-jét játszotta avval a hévvel, lelkesedéssel, melylyel a fiatal orosz zeneszerző lelkét belevitte ebbe a dalba. A pianó és fortissimók egymásutánját olyan bravuros könnyedséggel oldotta meg, a milyent konzervatoriumi növendéktől várni nem lehetett. Kapott is percekig tartó tapsot s azonkívül két virágcsokrot.

A többi növendék is szép haladásról tett tanúságot. Olár Kornél cimbalomjátéka nyitotta meg az estélyt. Utána Joanovics Erzsébet zongorán adott elő egy lengyel mazurt és gavottot, Orfi Rezső gordonkán mutatta be ügyességét. Joanovics Terka csinos zongorajátéka után Goldhammer Béla játszott egy ábrándot hegedűn. Porter Paula és Reinitz Vera zongorajátéka is nagy tetszést aratott.

Ismét gordonkán szerepelt Dömötör László, majd Hendrey Iona Reinhold „Impromptu“-ját játszotta zongorán nagy tetszés mellett. Varga István hegedűn, Ebecsky Gabriella zongorán, Klein Lili szintén zongorán brillírozott egy-egy dallamos koncert darabbal. Sámson Andor Allard „Faust ábránd“-ját játszotta el hegedűn, míg Anninger Iona, kinek játékában előcsillogott a tehetségen kívül a kitartó szorgalom, Liszt „Rosignol“-ját játszotta. Hoffmann „Andante religiozóját egy vonós négyes adta elő, ennek tagjai Fried Tibor, Guttmann Oszkár, Eisler Géza és Goldscheider Pál voltak. Végül Fischer Ella énekelte el a „Hugenották“ című opera apródáriáját eléggé iskolázott és tiszta hanggal.

A műsor egybeállításánál a rendezőség most is elkövette azt a hibát, hogy temérdek vámból állította össze a programot. Annyi szereplő volt, hogy a sietség, melylyel a műsort le kellett játszani, a szereplők nyugodtságát és higgadtságának rovására ment.

Kossuth halálának évfordulója.

(A Kossuth-asztaltársaság közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

Március 20-án szomorú emlékezetű napra jutunk: Kossuth Lajos halálának évfordulójára. Ezt a napot mindenfelé megülik, s megemlékeznek a mi örökemlékü hősről Aradon is. A Kossuth-asztaltársaság ünnepélyt rendez ezen alkalomból, kapcsolatosan évi közgyűléssel.

Este nyolc órakor veszi kezdetét a közgyűlés, melyet ünnepély előz meg a következő programmal:

Himnusz; éneklé a közönség.

Ünnepi megnyitó.

Alkalmi költemény; írta Farkas Ferenc, szavalja Csiky László.

Ünnepi beszéd; tartja Szegő Hugó dr.

Szózat; éneklé a közönség.

A közgyűlés napirendje ez: évi jelentés, a számvizsgáló bizottság jelentése, a begyűlt összeg felosztása, tisztujtás.

Az évforduló alkalmából az országos függetlenségi és 48-as párt a következő sorokat intézte az aradi Kossuth-asztaltársasághoz:

Az országos függetlenségi és 48-as párt elhatározta, hogy minden évben, hazánk dicső-emlékü kormányzója, Kossuth Lajos halálának évfordulóján, Kossuth lakomát rendez, melyet az idén, az ezen alkalomra az orsz. párt által készített Kossuth-serleg felavatásával kapcsolatosan, március hó 20-án d. u. fél 4 órakor a Hungária szálloda éttermében fogunk megtartani. Kossuth Lajos felejthetetlen emléke ünnepelésének fényét emelni fogja, ha mindazok, kik az ő halhatatlan érdemei iránt kegyelettel viseltetnek, ezen lakomán megjelennek. Kérem, hogy részvétét március hó 17-ig — Pallay Sándor ur párttitkár címére József körút 47. sz. — bejelenteni szíveskedjék. Hazafias tisztelettel: Thaly Kálmán tb. elnök.

A tauci hitbizomány kölcsöne.

(Tárgyalás a törvényszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

Aradmegyében a legnagyobb ur birtokok egyike a Könyegségi Fidéls gróf tulajdonát képező tauci hitbizomány.

Körülbelül nyolcezer hold kiterjedésű ez a szép fekvésű és jó termőföldű birtok, melyet jelenlegi tulajdonosa a lehető legbe terjesztette gazdálkodás folytathatása végett nagyobb mérvű beruházásokkal akar értékesebbé tenni. De ezek a beruházások, melyeknek költségeit természetesen egy, a birtokok terhére felveendő kölcsön fedezné, nem tehetők meg olyan könnyen. Hitbizományról lévén szó, a kölcsönfelvétel ügyében beleszólási joggal bírnak az összes érdekeltek, akiket a magyar törvénykönyv „várományos“ néven ismer. Ilyen hitbizományra csak akkor vehető fel kölcsön, ha ehhez az összes várományosok beleegyezését adták.

Természetes, hogy ilyen formán a beruházások megtételét hosszas bírói eljárás előzi meg, mert az érdekeltek bírói uton kötelesek nyilatkozni az iránt, hogy vajjon megadják-e beleegyezésüket a felveendő kölcsönhöz.

Tegnap volt ilyen tárgyalás az aradi törvényszék előtt, mely azonban a kölcsön ügyében még nem határozott.

A tauci hitbizomány vagyona a bíróság részéről egy millió százszáz koronára becsült fel.

A beruházásokra felveendő kölcsön ügyében megjelentek az összes érdekeltek, kik mindannyian hozzájárultak a kölcsön felvételéhez, miután előrelátható, hogy az újabb beruházások a birtok értékét tetemesen növelni fogják.

Hogy a nagykiterjedésű, s a természettől megáldott föld minden előnyét gazdaságosan ki lehessen aknázni, arra való lesznek a beruházások, melyek természetesen a prezumpatív bizományosnak is előnyére válnak.

A kölcsön felvétele ellen csupán a hitbizomány első várományosa, Könyegségi Lajos gróf tett némi ellenvetést, de ezek is inkább személyes jellegűek voltak, úgy, hogy érdemben nem fogják alterálni a kölcsön felvételének ügyét.

HIREK.

Barabás és a finác.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19.

A nagyváradi szabadság-lakomán mesélte el Barabás Béla országgyűlési képviselő életéből a következő érdekes kis epizódot:

— Harminc évvel ezelőtt történt, hogy elvégeztem az aradi népiskolát. Édes apám elküldött hát Kolozsvárra, hogy az unitárius kollégiumban tanuljak tovább. Ruhámomat egy nagy kézi táskába csomagolta be az édes anyám, apám pedig a padláson összeszedett egy csomó poros, ócska könyvet, a melyeknek egyrészt még a 18. század végén nyomtatták s egy zsákba varrva a vállamra tette. A vasuton a legdemokratább osztályra váltottam jegyet: a negyedikre. Este érkeztem meg Nagyváradra s itt ériesültem csak, hogy reggel utazhatok tovább. Éppen azon tündöttem, hogy hol töltöm el az éjszakát, amikor elémbé áll egy parasztember.

— Urfi, — hm de jól esett ez a megszólítás — van-e éjszakai szállása?

— Nincs bácsi, de nincs is arra való pénzem, hogy szállodába menjek, — válaszoltam a figyelmes atyafinak.

— Hat krajcárért tudok én éjszakai kovártélyt.

— No annyit szívesen fizetek, — fogadtam örömmel az ajánlatot, s elindultunk az Ujváros felé. A jószívű ember a kizárólagos segített cipelni, én meg a zsák alatt izzadtam, míg elértünk a Pece-utcába. Itt egy zsidó polgártárs szobájában többedmagammal jóízűen átaltudtam az éjszakát. Reggel 6 órakor már talpon voltam, hogy tovább utazzam. Most következett az érdekes epizód. Amint végig ballagok a kézi táskámmal és a zsákkal a Szent László-téren, elémbé áll egy pénzügyőr s megszólít:

— Hé gyerek! Mi van a zsákban?

— Emelje meg, milyen súlyos, bizonyára nem dohány.

De a finác nem hitte el s a Szent László szobor előtt kibontotta a zsákomat. Ha akkor megálmodtam volna, hogy valaha én még e város országgyűlési képviselője leszek, bizony össze-zitlam volna a finácot, de így csak keresztényi türelemmel néztem végig, mint turkálja szét ócska könyveimet, csak fogaim között mormogtam a pénzügyőrre: zsákba finác!

— A király elutazása. Budapestről táviratozzák: A király ma reggel a várkertben sétát tett, azután 10 órakor általános kihallgatást adott. Ő felsége ma délután fél 4 órakor kíséretével külön udvari vonaton a nyugoti pályaudvarból Bécsbe utazott s onnan csak május elején tér vissza hosszabb tartózkodásra. Az udvartartás este utazott külön udvari vonaton Bécsbe.

— Személyi hír. Institoris Kálmán polgármester budapesti újáról ma este hazaérkezett.

— **József főherceg nevenapja.** *Kisjenőről* táviratozzák: *József* főherceg nevenapja alkalmából a kegyuri templomban, az orleánsi hercegnő által ajándékozott új oltárnál, ünnepies misét celebráltak. A misén nagyszámu intelligens közönség volt jelen.

— **Az aradi adóügyi osztály tanulmányozása.** Sehol, az ország egy városában nem működik olyan nagy személyzet el az adóhivatal, mint *Nagyváradon*, a hol rengeteg sokat költenek a városi adóhivatali teendők elvégzésére. Valószínűnek látszik tehát, hogy a rendszerben van a hiba s ezért *Ragány* János főszámvevő és *Lukács* Odön tanácsnok tegnap tanulmányutra indultak, amelynek célja az, hogy más vidéki városokban tanulmányozzák az adókezelési rendszert. A tanács kiküldötjei tegnap délután Aradra indultak s itt ma délelőtt tanulmányozták az adóügyi osztály ügykezelését *Lócs* Rezső tanácsos kalauzolása mellett.

— **Az aradi takarékpénztárak betétkamatalába.** Ma estére tervezték az aradi takarékpénztárak vezérigazgatói értekezletüket, a melyen a betétkamatalb leszállítása fölött tanácskozzanak. Miután azonban a vezérigazgatók közül többen ma távol voltak Aradtól az értekezletet hétfőre halasztották.

— **Lemondott városatya.** *Tóth* József városi képviselő, aki Aradváros törvényhatósági bizottságának virilis jogon tagja, irásban bejelentette *Institóris* Kálmán polgármesternek, hogy törvényhatósági bizottsági tagságáról lemond. *Tóth* József helyébe a legközelebbi virilis póttagot hívják be.

— **A király ajándéka.** A hivatalos újság közli: Ó császári és apostoli királyi felsége a budapesti szegények és szűkölködők részére legfelsőbb magánpénztárából tízezer koronát legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— **Országos Polgári Kaszinó.** *Budapest* ről jelentik: Nevezetes átalakulásra készül a *Lipótvárosi Kaszinó*, mely a minap választotta meg elnökévé *Bánffy* Dezső bárót: alapszabályváltoztatásra és címváltoztatásra. Alapszabályaiban körvonalozni akarja célját és lerakni az alapját egy új magyarosító társaságnak, a melynek az volna a célja, hogy erős és szervezett propagandát indítson a főváros és környékének megmagyarosítására. Szóval jövedelmének jelentékeny részét kultur-miszióra szánja. A címével is ki fog lépni a kerületi Macedoniából, a mely szűk lett a nagy és fontos ambíciók számára. A lipótvárosi Kaszinó új címe ez lesz: *Országos Polgári Kaszinó*.

— **A muszka-magyarati aranyelet.** Azt az arany serpenyőt, amelyet *Petrika* Gyorgye a muszka-magyarati Bokréta-hegyen a földből kiásott, az aradi fémjelző hivatal ma megvizsgálta s megállapította, hogy a tál *nyolcvan gramm súlyu s szinaranyból való*. A rendőrség ma megmutatta a serpenyőt *Dömötör* László reáliskolai tanárnak is, akinek az a véleménye, hogy a lelet a népvándorlás idejéből származik s áldozó csésze volt. A csészét az aradi rendőrség elküldte a világi főszolgabírói hivatalnak, miután annak a járásában találták. Az értékes régiség valószínűleg a budapesti *Nemzeti Múzeum*-ba kerül s a megtaláló az érték két-harmad részét kapja meg, miután abból egy harmad rész a kincstárt illeti.

— **A Salacz-utcai házak adómentessége.** A Salacz utcai háztulajdonosok nevében az *Aradi Polgári Takarékpénztár* kérelmet intéz *Lukács* László pénzügyminiszterhez aziránt, hogy a Salacz-utcai új házak adómentességét három évvel hosszabbítsa meg. A háztulajdonosok avval indokolják kérelmüket, hogy az új utca keresettségé nem gyümölcsözőt eléggé a házépítésekbe

fektetett tőkét s hogy az ott épült házak jövedelme kimutathatólag nem több 3%-nál. A kérelmezők a város tanácsa és az aradi pénzügyigazgatóság útján juttatják a pénzügyi kormány elé kérelmüket s a város tanácsától különösen azt kéri, hogy a kérelmük pártfogása mellett hangsúlyozza azt is, hogy az utcanyitás a város érdekében történt.

— **A waggongyár részvényei a börzén.** A budapesti tőzsde tanácsa *Kornfeld* Zsigmond elnöklése alatt ma ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az idei közgyűlést március hó 28-an fogják megtartani. A tőzsdetanácsnak a mai ülésen hozott többi határozatai között szerepel az is, hogy az aradi *Weitznerféle waggongyár* részvényeit ezentul a törvényesen engedélyezett lebélyezés feltüntetésével fogják jegyezni.

— **A nagyváradi új püspök.** A *Kel. Ért.* című könyv szerinte a *Pável* Mihály halálával megüresedett nagyváradi gör. katolikus-püspökségre a kormány dr. *Radu* Demeter lugosi püspököt nevezte ki. A kinevezés legközelebb a hivatalos lapban is megjelenik. *Radu* utódja a lugosi püspökségben álitólag *Hosszu* Vazul pápai prelátus, balászfalvi kanonok lesz.

— **A szász király manifesztuma.** Bécsből telegrafálják, hogy a szász király manifesztuma a toszkánai nagyhercegi udvarnál kinos hatást keltett, főleg az öreg nagyhercegre, aki azt hitte, hogy miután *Giron* letűnt a láthatárról, elsimul a vihar is. A nagyhercegnőt is bántja a manifesztum hangja, ő és az udvar is azt hitték, hogy leányukat eztan már kimélni fogják, annál is inkább, mert az orvosok véleménye is az, hogy *Lujza* hercegnő nem tudta mit csinál, amikor a botrányban szerepet vállalt. A toszkánai udvar részéről megcáfolják azt a hírt, hogy a nagyhercegi udvar ellen-manifesztumot akar kibocsátani.

— **Tóth Lőrinc temetése.** *Budapest* ről jelentik táviratban: *Tóth* Lőrincnek, a nagyilekű poétának, az Akadémia előcsarnokában felállított ravatalát tisztelőinek kegyeletos keze teljesen virágba borította. A boldogult, a mig élt, nagyon szerette a virágot s most a koporsóját valóságos virágerdő borította, melynek illata elárasztotta az egész oszlopcsarnokot. Gyönyörű friss virágkoszorukat tettek le a ravatalára a gyermekei, s a gyászoló rokonok. A néptisztetség ma délután ment végbe, órási részvét mellett. A temetésen *Wlassics* Gyula és *Plósz* Sándor minisztereken kívül számos előkelőség volt jelen.

— **Az aradi fűszerkereskedések zárórája.** Az aradi fűszerkereskedők a nyolc órai esti záróra egyöntetű megállapítása ügyében ma este, az *Aradi Kereskedők Körében*, *Tedeschi* Viktor elnöklésével értekezletet tartottak. Az értekezleten megjelent fűszerkereskedők valamennyien a nyolc órai záróra mellett nyilatkoztak, s azt hajlandók voltak elfogadni, mindazonáltal végleges megállapodásra nem került a dolog, mert két kereskedő, a kiknek üzletei a fő-forgalmu helyekre esik, eddig nem voltak hajlandók a kötelező aláírási ívet aláírni. Az értekezleten megjelentek főlkérték *Tedeschi* Viktor elnököt, hogy e két kereskedőnél eljárjon, s a nyolc órai zárórának a kereskedő főnökökre nézve üdvös voltat bizonyítva, őket a többi kartársaik elhatározásához való hozzájárulásra igyekezék rábírní. A fűszerkereskedők március 26-án újabb értekezletet tartanak, s remélhető, hogy április 15-étől kezdve az aradi fűszerkereskedéseket esti nyolc órakor fogják zárni.

— **Otvenéves képviselői jubileum.** Az olasz kamara elnökéről, *Biancheri* ről 50 éves képviselői jubileuma alkalmából az összes lapok nagyon rokonszenvesen írnak. Ma este a *Monte Citorio*n nagy estély volt *Biancheri* tiszteletére. Az estélyen jelen volt a miniszterelnök a mi-

niszterekkel, *Saracco*, a szenátus elnöke, tovább sok képviselő és szenátor. Az asztalon ki voltak állítva az ajándékok, köztük a király arcképe sajátkezűleg írt ajánlással, egy régi sevrezi váza, amelyet a miniszterek ajándékoztak az ünnepelőnek, egy aranyérem és az összes képviselők arcképeit magában foglaló emlékkönyv, amelyet a kamara ajándékozott *Biancheri* nek. A miniszterek ajándékát a miniszterelnök adta át az ünnepelőnek. A jelen voltak egyuttal melegen üdvözölték az elnököt holnap nevenapja alkalmából. Az est folyamán *Biancheri* meleghangu táviratot kapott *Róma* községtanácsától.

— **Polónyi jelöltsége.** *Kézdivásárhely* ről táviratozzák, hogy a kerület ellenzéki polgársága az elhunyt *Molnár* Józsiás helyébe ma tartott népes gyűlésén *Polónyi* Géza jelölésében állapodott meg.

— **Temetés.** Minden temetés szomorú, de sokszorosan az, ha olyan fiatal élet száll sirba, mint amelynek elmúltán ma hullottak a könyvek. *Ludig* Györgyöt, a tragikus véget ért fiatal gyógyszerészt temették el ma délután nagy részvét mellett. Temetése a birkás dűlőbeni tanjáról ment végbe. A résztvevő közönség között megjelentek a gyógyszerészek közül többen, hogy elhunyt társukat elkísérjék a szomorú uton. A gyógyszerészek koszorút is küldtek a halott koporsójára. A gyászszertartást *Székely* Polikarp minorita lelkész végezte. A gyászindulót *Gyurkovits* András cigányzenekara nuzta, és szomoruan sirták a hegedűk a szegény fiatal ember kedves nótáját, mikor a göringyek a koporsóra hullottak. Mélységesen szomorú volt ez a nóta amint a gyászolók zokogásába belesírt.

— **Bülow a magyarok mellett.** *Berlin* ben a német birodalmi tanács mai ülésén *Hasse* képviselő megtámadta a magyarokat. *Bülow* birodalmi kancellár hosszú beszédben válaszolt a támadásra s eközben előhozott titkos okmányokat, melyek azon tárgyalásra vonatkoznak, amelyeket *Bismarck* folytatott a monachiával. Ezek között voltak *Trefort* levelei is.

— **Ami a tisztéknek tilos.** A párbajellenes mozgalom kedvelőit közéről fogja érdekelni az alábbi távirati értesülésünk: *Pitreich* lovag, az új közös hadügyminiszter rendeletet intézett az összes katonai parancsnokságokhoz, a melyben szigoruan megtiltja nemcsak az aktív, de a tartalékos tisztéknek is, hogy bármely párbajellenes ligába belépjenek. A rezerv-tisztnek tehát muszáj párbajozni, ha más is a meggyőződése, különben vége az arany kardbojtnak!

— **Két érdekes házasság.** *Budapesti* tudóstónk jelenti: A *Lipótváros* egyik ünnepelt szépsége, egy fiatal elvált asszony, aki most tért haza Oroszországból hangversenykörutról, nőül megy egy volt miniszter fiához, aki mint menyasszonya, ép oly fiatal s a legjobb dzsentrikörökben vezérszerepet visz. Szó van egy másik érdekes házasságról is. Egy bigott róm. kath. bankár-családnak öregkisasszony leányát, akinek van két millió hozománya, meghódította egy lipótvárosi kaszinói tag, aki maga éppen van a harminc esztendőn, mig a menyasszony anyakönyvi bevallás szerint, robog az ötvenegyehez. A vőlegény a mult évben még nagyon szegény volt, most már automobilon jár, sőt beiratkozott egy előkelő klubba is, alapító tagnak. A kétségbeesett szülők — nem a vőlegény szülei, a kik éppen nincsenek kétségbe esve — most puhítják a vőlegényt, hogy a milliók ellenértékű legalább forduljon el ősei hitétől. Megteszi-e? Ugy mondják: igen.

— **Az időjárásról a szegedi Meteor irja:** Jelenleg nem megfelelőleg változatosabbá vált az időjárás. Hozott csapadékot, hűvösbb időjárást, sőt gyenge fagyot és esőt is. A csapadék képződése különben mindinkább erősűl e hónap hátralévő részében s várható lehet, hogy az eddigi időszaknak reaktív jeleire következik b-

annál is inkább, mivel a 21. és 24-iki csomópontok alapjellege hideg, de a 21-ikével a tizenhárom napos időszak is véget ér és ha a foltok nem mentek tönkre, úgy ekkor újra láthatjuk őket. Ez ismét meleg keresztvezéssel befolyásolja a bolygók állásából kifolyólag lehűlt légkörünket, ami növeli az esőzést még a 24-iki csomópont körül is. Március hónapnak következő felét tehát nem ígérkezik kellemesnek, inkább hasznos lesz a gazdákra nézve csapadékos mi-voltával, ahol azonban a hűvös, sőt hideg időtől is még tartanunk lehet, különösen a hó 22-24-ike táján. Csak a 29-iki csomópont hozhatja helyre az időt, bár ezt követőleg még mindig változatos jelleg mutatkozik. A hátralevő változási csomópontok 21., 22., 24., 26., 29. és 31-re esnek; erősek a 24. és 29-ikiek lesznek.

— **Sztrájkoló varróleányok.** Legdivatosabb dolog manapság Nagyváradon a sztrájk. Alig van már munkásosztály, amelyik harcot ne üzent volna a munkaadóinak. A közönség ve-gyesen fogadja és nézi a bérmozgalmakat. Egyiknél együtt érez a harcolókkal, igazat ad az elégedetlen munkásoknak, másiknál, hol nem lát jogos alapot, nem rokonszenvez a munkásokkal, a vállalkozók igazát hiszi. Egy igen érdekes, új mozgalom indult meg most Nagyváradon. S ha valamelyiknél ott van a szimpátia, úgy bizonyos, hogy a készülő sztrájkot támogatni fogja mindenki Nagyváradon, de különösen a nők, kiket első sorban érdekél a megindult előcsatározás. Női sztrájk van készülöben: a nagyváradai varróleányok sztrájkja. A szegény, kicsi varrónőcskék tényleg keserves, szinte emberfölötti munkában szynlődnék. Nem kevesebb, mint tizenhárom-tizennégy órát dolgoznak naponta s visznek haza szegény családjukhoz minden hónapban öt, hat vagy nyolc forintot. A kis varróleányok között mozgalom indult meg helyzetük javítására. Megalakítottak egy hét tagú bizottságot, ennek tagjai készítik elő a sztrájkot. Főlkeresték a szociáldemokrata-párt vezetőségét, hogy segítsék őket munkájukban. A párt Ehrenfeld Adolf titkárt küldte ki a varróleányok mozgalmanak támogatására. Egy memorandumot készítenek, ebben terjesztik elő követeléseiket, melyek különösen a munkaidő leszállításában csucosodnak ki. A budapesti és bécsi női ruhakészítők szakköreit már értesítették, hogy Nagyváradról érkező munkákat ne vállaljanak fel. A nagyváradai varróleányokat vasárnap délutánra értekezletre hívják össze a Fekete Sasba, ott előterjesztik a memorandumot, melyet a munkaadóknak adnak át s ha ezek nem teljesítik a követeléseket, a kis varróleányok a sztrájk mezejére lépnek.

— **Zátonyra jutott hajó.** Paksról táviratozzák: a Dunagőzhajózási társulat „Hildegard” nevű személyszállító gőzöse Bolcske és Madocsa községek között a Duna vizén zátonyra jutott. A hajó feneke leket kapott s a víz tódult be a hajóba. Az utazó közönséget óriási konsternáció fogta el s ez tartott addig, míg mentőcsónakokon partra nem szállították. A hajóból aztán kiszivattyúzták a vizet.

— **Éretlen román csemeték.** Brassóból jelentik: A román főgimnázium VI. osztályának tanulóit kijelentették, hogy addig nem mennek iskolába, míg Bunea János tanáruk, ki a magyar nyelvet szigorúan követeli, az osztályban tanít. A diákok ellen vizsgálatot indítottak. A szebeni gör. kel. konzisztórium biztosá ideérkezett.

— **Új csendőr szakasparancsnok.** Az orosz-házi csendőrszakaszhoz Doroghy József csendőrhadnagy helyeztetett át Tarcából, a csendőrszakasz eddigi parancsnoka, Verbó János tiszt-helyettes pedig Aradra helyeztetett át. Az új parancsnok már el is foglalta állását.

— **Betörők szabadlábban.** Az aradi rendőrség a múlt hónapban kézrekerített egynéhány veszedelmes betörőt, akik a város közbiztonságát hónapokon keresztül számtalan lopással és nem kis szabású betörésekkel veszélyeztették. Ezek

között különösen nevezetes alak volt három: Leposa Kálmán műbirkozó és Sebők Béla, a kávéházi betörések tettesei és Töröcsik András, akinek bűnlístáján nem kevesebb, mint huszonhat rendbeli betörés szerepel. A rendőrség hosszú kutatások és nyomozások után végre kézrekerítette a betörőket s miután bűneiket rábizonyította, átadta őket a törvényszéknek elítélés végett. Ma aztán az történt, hogy a törvényszék vádpancája Leposát és Töröcsiket szabadlábba helyezte. Sebők letartóztatási ideje is lejár holnap, ezt azonban remélhetőleg nem fogják kibocsájtani, miután a budapesti törvényszék öt hónapos büntetésének kitöltése végett már évek óta körözi. A nehezen elfogott, de könnyen elbocsájtott betörők közül Leposa haza készül Szombathelyre, Töröcsik ellenben kijelentette, hogy ha ilyen könnyű a szabadulás, tovább fogja folytatni betöréseit s — mint mondta — husvétra több sonkája lesz, mint az egész törvényszéknek. Töröcsik évek óta lakás és foglalkozás nélkül csavarog s így kevés kiállítás lesz arra, hogy a jólelkű vádpancás még egyszer kézrekerítse, ha az elítélésére kerül majd a sor.

— **Elfogott keresztények.** Belgrádi távirat hozza hírül: Monaszur vilajetben ezer keresztényt fogtak el politikai okokból.

— **Tolvaj műegyetemi hallgató.** Budapestről táviratozzák lapunknak: A műegyetem egyik termében állandóan napirendben volt a téli-kabátlopás. Eltartott már hónapokon át. A rendőrség megállapította, hogy a lopásokat csakis a viszonyokkal ismerős ember követhette el s e feltevésében nem is csalódott. A tolvaj Ertl Viktor harmadéves technikus, egy temesvári előkelő állami hivatalnok 22 éves fia, a ki erre a félévre nem volt beiratkozva. Állandóan az orfeumok, zengerájok vendége volt s ilyen mulatczása közben állították elő, hogy magát igazolja. Annaira megijedt, hogy azonnal beismerte a lopásokat. A rossz utra tévedt fiatalember tizenöt kabátlopást ismert be. Letartóztatták.

— **A Csorogár-Máglás sajtópör ügyében** hozott közleményünkre vonatkozólag Csorogár Romulus az aradi gör. kel. román papnöveldé igazgatója annak kijelentésére kért föl bennünket, hogy a temesvári törvényszék előtt neki imputált szavakat, miszerint „néhal Goldis püspök pásztorlevelét nem ő, hanem Papp Ignác jelenlegi püspök plagizálta” — nem mondotta. A temesvári lap tudósító tévedésnek, vagy félrevezetésnek lett áldozata.

— **Aradon elfogott temesvári tolvaj.** A temesvári rendőrség ma délután 12 órakor táviratban arról értesítette a közeli városok s így az aradi rendőrséget is, hogy egy ottani kávéházból biliárd-golyókat lopott egy magas termetű, vöröses-szürke hajú, fekete esőköpenyt viselő fiatalember. A tolvajt dacára annak, hogy a temesvári rendőrség értesítése csak ma délután érkezett Aradra, Green Nándor t. főkapitánynak sikerült már ma délután 3 órakor kézrekeríteni. Detektiveket küldött szét a temesvári tolvaj felkutatására s az egyik titkos rendőr el is fogta egy lovasúti kocsiban. Igazolásra szólította fel a tolvajt s ez ekkor azt állította, hogy Temesvárnak színét sem látta, ő alpakka-tárgyakban utazó vigéc. A városházán aztán ki vallotta, hogy Hauer Zsigmondnak hívják, arló i, borsodmegyei illetőségű facér fűszerkereskedő segéd. Böröndjében tizenegy darab kávéházi alpakka-tálcát s több kávékannát találtak, melyek mind lopott dolgok voltak. A tálcák közül hat darabot már eladott volt egy aradi cukrásznak 3 forint 60 krajcárért. A biliárd-golyókat annak a szállodának szoba asszonyánál találták meg, ahol megszállva volt. Green Nándor főkapitány a fogásról táviratban értesítette a temesvári rendőrséget.

— **Tolvajbanda Székudvaron.** Tizenöt tagból álló tolvajbandát tartóztatott le a csendőrség

Székudvaron, hol az utóbbi időben sűrűn fordultak elő lopások. A tolvajok lakásokat fosztogattak, sertéseket loptak. Egy lopott sertést utlakán találtak meg. A vizsgálat, mint előre látható, még sok adatot fog kideríteni a tolvajbandáról.

— **Nagy sikkasztás egy hitelszövetkezetről.** Kis-Zomborból táviratozzák: Az itteni hitelszövetkezetről ma 70,000 koronás sikkasztásnak jöttek nyomára. A bűn elkövetésével a szövetkezet egyik főtitkárját gyanúsítják, aki három nap előtt eltűnt Kis-Zomborból. A sikkasztó hamisított kötvényeket nyújtott be a pénztárhoz, melyet összesen 70,000 koronával károsított meg. A sikkasztás híre nagy megütközést kelt. A tettes kézrekerítésére széleskörű nyomozást indítottak.

— **A szerzetes-invázió.** A Franciaországból kitiltott papok betelepülése Magyarországra, immár fölkelte a szunnyadó közvéleményt is. Győrből írják, hogy Győr város tanácsa elé átirat érkezett husz bizottsági tag aláírásával. Azt kérik az aláírók: indítson Győr városa mozgalmat az iránt, hogy a kongregációk betelepülése Magyarországra megakadályoztassék s a betelepültek pedig kitiűassanak.

— **Magyar név.** Kiskoru Klein József aradi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Kaliós”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megeegedte.

— **Meglopott templom.** Bécsből táviratozzák: Az éjjel a Szent István-templomban a főoltár fölött lévő kép keretéből valaki 20,000 korona értékű drágakövet lopott el.

— **Kasszarabló tanító** Karánsebesről írják: hogy az ottani csendőrség feltűnő eredményű nyomozást fejezett be a napokban. A fényesi községi pénztárt, mint annak idején említettük, éjnek idején ellopták a pénztárhelyiségből. A pénzszekrényt másnap találták meg egy kilométernyire a községtől egy árokban és 8531 korona készpénz, valamint 2100 korona államkötvény hiányzott belőle. A karánsebesi csendőrségnek a napokban az az alapos gyanuja támadt, hogy a betörést Kapocsán Mihály fényesi tanító követte el. Kipocsán volt ugyanis az, aki a betörés idején a község házára rendelt éjjeli őrt elküldte. A tanító házában, a mely a község háza tőszomszédságában van, vizsgálatot tartottak a csendőrök s ez alkalommal egy kulcsot találtak, a mellyel a községi pénztár helyiség ajtaját fel lehet nyitni. A súlyosan meggyanúsított tanítót Szpos Kálmán teregovai járásbíró kihallgatta, s vallomásának jegyzőkönyve vétele után szabadon bocsájtotta. Kapocsán tanítóval együtt gyanu merült föl Bojeriu Florea gazda ellen is, a ki a kasszarablast megelőző délutánon a tanító házában tartózkodott s az éjjeli őrt elküldése után a pénztár helyiségbe benyitott. Bojeriut is átadják a teregovai járásbíró-ságnak.

— **Pénz helyett levélpapír.** Temesvárról táviratozza tudósítónk: Buding József dr. temesvári ügyvéd Pécsről Taussig szállító-cégtől pénzeslevelet kapott, amelyben husz darab száz koronás bankjegynek kellett volna lenni. A levélben azonban pénz helyett csak husz darab levélpapíros volt a cég címével. — A vizsgálat folyik.

— **Nagy árvíz.** Memphisből (Tennessee) táviratozzák: Arcanssasban a Misszissippis és a St. Francis folyók között nagy árvíz volt, amely óriási károkat okozott. Mértőföldre terjedő ví-dekeken csónak az egyedüli forgalmi eszköz. Attól tartanak, hogy sok ember el van zárva a forgalomtól.

— **Az angol milliomosokról** Az örökösödési illeték bepillantást enged az angol nép gazdságába. A múlt esztendőben kétszázhat eiy vagyon ment át más kézre örökség folytán, mely százezer font sterlingnél nagyobb. A névsor élén a nemrég elhunyt M. Calmont áll, aki négy-öt millió font sterlinget hagyott. Azután következnek lord Fitzwilliam két millió kilencszázezer, Vagliano kétszázötvennyolcszázézer és Sutton kétszázötvennyolcszázézer és Sutton kétmillió font sterlinggel. Az a legedvesebb, hogy ezek jobbara mind maguk szerezték a vagyonukat, még pedig nem spekulációval, hanem szakadtan tevékenységgel. — A két-

százhat örökhatyó mind öreg kort ért, átlag hetvenhárom esztendő, de voltak vagy ötvenen, akik nyolcvan- és hatvan, akik kilencvenéves korukban haltak meg, bizonyítékul annak, hogy szakadatlan tevékenység s rendes életmód mellett nagy kort ér el az ember. A kincstár tavaly tisztán örökösödési illetékekben tízezer millió font sterlingnél többet vett be ez az összeg valószínűleg az idén is befolyik.

— Minden pontos embernek gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— Megérkeztek félcipők és kivágott cipők igen nagy választékban Porter Vilmos Nagy Aruházába, a Szabadság téren. Ezen most érkezett tavaszi cipők elegancia és tartósság által tűnnek ki, és igen jutányosan árusítatnak. Cipő árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek szíjjel a cég által. A városi és megyei telefon hálózatban 324. szám alatt szerepel Porter Vilmos Nagy Aruháza, a Szabadság-téren.

— Telefon változás. A 115. telefon szám, mely eddig Steigerwald Alajos száma volt, most Seelinger M. Andor uri és női mintacipészetének száma, mely változásra a közönség és telefon előfizetőket figyelmeztetjük.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Ki egyéves önkéntes akar lenni és nincsen meg a kellő képzettsége, az erre képesítő vizsgára előkészítem. A címet megmondja a kiadóhivatal.

Merénylet egy grófnő ellen.

(A hálószobába dobott bomba.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 19

Aljas merénylet tartja igazatosságban tegnapelőtt óta Lemberg város közönségét. Egy elvetemült ember bosszúból felfogadott gonosztevővel bombát dobott be az öt kikoszorózott imádottja lakosztályába. A bomba felrobbant és két embert megölt. Az eset részleteit a következőkben jelentik:

Lasani Viktória olasz származású grófnő a Viktória palotában lakik atyjával: Lasani Demus gróffal.

A grófnő 24 éves, szép hajadon, a kinek kezéért már sokan versenyeztek, de hiába, mert a szép grófnő még eddig nem talált olyan embert, akihez feleségül ment volna.

Legtüzesebb és legkitartóbb udvarlói közzé tartozott egy vidéki dúsgazdag fiatal ember, a kinek az a nagy hibája volt, hogy állandóan be volt rugva és durván bánt mindenkivel. Otször kérte feleségül a grófnőt, aki, hivatkozva a férfi rossz szokására, mindannyiszor elutasította. Az egész város tudta ezt és abban a társaságban, ahol megfordult, úgy hívták tréfásan, hogy az „öt kosaras vitéz.”

Az öt izben kikoszorózott ember szerfelett dühös lett tervének ismételt megajánlása után és fenyegető levelet írt a grófnő családjának. A levélben azt írja, hogy mivel nem tud a grófnő nélkül élni, megöli magát, de a grófnőt is.

A napokban tényleg megkísérelte a grófnő meggyilkolását. Megvesztegetett óriási összeggel egy cselédet, aki a grófnő közelében szolgált és ezzel gyorsan ölé mérget öntetett a grófnő italába. A grófnő azonban szerencsésen megmenekült. Amikor ugyanis a méreggel tele poharat szájához emelte, kellemetlen fojtó szagot érzett a pohárból. Azonnal letette a poharat és szólott atyjának. Kiderült, hogy a pohárban strichnin volt. A vizsgálat megindult és a bűnös cseléd bevallotta, hogy ő öntötte a pohárba a mérget, amit a kikoszorózott ifjútól kapott.

A rendőrség most a fiatal embert vonta kérdőre és bár tagadott mindent, gonoszúsága mégis valószínűnek látszott és ezért letartóztatták. Családja azonban nem nyugodott addig, amíg szabad labra nem helyezték. Nagy pénzbeli kezeség mellett ez hétfőn meg is történt.

Alig hogy szabadlábon volt, megint egy borzasztó terv végrehajtásához fogott. Felbérelt egy asszonyt, aki tegnapelőtt éjjel egy puskaporral és golyókkal megtöltött 6 cm. átmérőjű bombát dobott a grófnő hálószobájába.

Az orgyilkos a Viktória-palota kertjébe mászott és miután világosságot látott a grófnő szobájában, azt hitte, hogy a grófnő lefekszik aludni. Nagy erővel belökte az ablakon a bombát, amely abban a pillanatban óriási nagy robajjal felrobbant.

A grófnő komornája és egy cseléd volt éppen a szobában. A bomba mind a kettőt elpusztította. Darabokra szaggatott holttesteiket úgy találták meg a padlón.

Az orgyilkos megmenekült, de mindenki tudta, hogy ki az értelemi szerzője e bombamerényletnek. A kikoszorózott bosszuálló ifju most megint a börtönben ül.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Véglegesített aljegyző. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Petrovics György pécsi kir. járási bírósági és Török Miklós zombori kir. törvényszéki ideiglenes minőségű aljegyzőket ebben az állásukban végleg megerősítette.

§ Szerelmi dráma. Budapestről jelenté tudósítónk: Elter József szabómeszter ugyancsak megjárta Kovács Sándor nevű segédjével. A fiatal alig 20—22 éves szabólegény beleszeretett gazdájának feleségébe. Az asszony sem idegenkedett a fiatal legénytől s így csakhamar szerelmi viszonyt folytattak. Végre a férj rájött, hogy felesége hűtlen lett hozzá s úgy az asszonyt, mint Kovács Sándort elzavarta házából. Pár nap múlva azonban megbocsátott az asszonynak s visszafogadta lakásába. Kovács Sándor azonban sehogy sem tudott beletnyugodni a valásba. Addig kereste az alkalmat míg végre találkozhatott az asszonnyal. Ez történt múlt év november 8 án. A találkozás után Kovács a Csillag utcába kíserte az asszonyt s itt a 6. sz. ház kapuja előtt bosszu ideig beszélgettek. Beszélgetés közben Elterné észrevette, hogy Kovácsnál egy nagy pecsétes levél van. Ezt a levelet elvette tőle s felbontotta. Alig kezdett azonban a bucsu levél olvasásába, midőn Kovács revolvert rántott elő s háromszor ráfőtt Elternére, akit arcan súlyosan meg is sebesített. Azután pedig őn maga ellen fordította a fegyvert s mellesé lölte magát. Sérülését ő is könnyen kiéverte. A budapesti büntető törvényszék szándékos emberölés kísérletének büntetéseért helyezte Kovács Sándort vád alá s bűnügyét ma tárgyalta az esküdtbírószék.

Az országos bíróság elnökelete alatt. A tárgyaláson, a melyen a vádat dr. Geszti Andor képviselte a védelmet pedig dr. Nagy Emil ügyvéd látta el, a vádlott beismerte tettét s felemlítette, hogy előzetes megállapodás következtében együtt akartak a halálba menni. Az esküdtzék büntetésnek mondotta ki Kovácsot, a kit bíróság e verdikt alapján hat hónapi fegyházra ítélte.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi közúti vaspálya és fegyvergyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1903. március 1-től 15-ig. Személyszállítás 1903. március 1-től 15-ig 15926 személy, bevétel 3041 korona 10 fillér, 1902. március 1-től 15-ig 15899 személy, bevétel 3067 korona 20 fillér. 1903. január 1-től március 15-ig 71916 személy, bevétel 14964 korona 70 fillér, 1902. január 1-től március 15-ig 73223 személy, bevétel 15081 korona 70 fillér. Teherszállítás 1903. március 1-től 15-ig 1709590 klg., bevétel 2013 korona 18 fillér, 1902. március 1-től 15-ig 1836860 klg., bevétel 1857 korona 80 fillér, 1903. január 1-től március 15-ig 9261790 klg., bevétel 10306 korona 64 fillér, 1902. január 1-től március 15-ig 6941290 klg., bevétel 7702 korona 55 fillér.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Berger Henrik, Bécs. — Werha Jakab, Willach. — Balázs Kataguly, Körös Tarcsa. — Breuer Simon Nagyvárád. — Id. Weisz Mór, Tokaj. — Tolentino Guidó, Triest. — Breuer Vilmos, Bécs. — Ziegler Rudolf, Bécs. — Reinisch Károly és társa, bej. cég, Warnsdorf.

S z e s z ü z l e t.

— Március 19. —

Mai jegyzőnk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12'80—13— korona mmassanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelelem

— Március 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felüli súlyban 128—9 fillérig, öreg közep páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 136—7 fillérig, fiatal közep páronként 251—320 kilogramm súlyban 135—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 134—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 134—6 fillérig, közep páronként 240—260 kilogramm súlyban 132—4 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 130—2 fillérig.

Sertéselészék. Március 18. napján volt készlet 26,298 darab, március 17. napján töltőhajtott 593 darab, március 17. napján elszállított 328 darab, március 18. napján maradt készlet 26,563 darab. Üzlet: Elénk.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, március 19.

Magyar aranyáraderék 4%	121.25
Magyar koronajáraderék 4%	99.50
Magyar arany 4%	93.10
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	200.—
Tízszázalékos és szegedi kölcsön	158.—
Budapesti papíráradék	100.35
Budapesti áradék ezüst	100.35
Budapesti áradék arany	121.—
Koronajáraderék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Budapest-magyar bankrészvény	1598.—
Magyar hitelbankrészvény	752.—
Budapesti hitelbankrészvény	689.75
Budapest-magyar államvasút	689.50
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.10
Német birodalmi márka	117.10
London	240.05

AKINEK

pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazda'isztre, kulcsárra, takarítónőre, kertészre,

gazdasszonyra, mindenésre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

AKI

üzletet, bútort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,

birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván

AKI

férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórákat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,

gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván

az

Aradi Közlöny
kishirdetési rovatát
használja,
ez biztosan eredményre vezet.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 19.

Délkeleti. Buzakinál mérsékelt, vételekdy korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 16,000 métermassa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás esős.

Esti tőzsde. Berlin változatlan, péris ünnep.

Zárás 12 órakor:

Buza áprilisra	7.46—7.47
Buza májusra	7.35—7.36
Buza októberre	7.42—7.43
Ross áprilisra	6.65—6.67
Ross októberre	6.65—6.67
Zab áprilisra	6.00—6.02
Zab októberre	6.00—6.02
Tengeri májusra	6.12—6.14
Tengeri júliusra	6.19—6.21
Repece augusztusra	11.80—11.90

Zárás 5 órakor:

Buza áprilisra	7.48—7.49
Buza májusra	7.35—7.36
Buza októberre	7.43—7.44
Ross áprilisra	6.66—6.67
Ross októberre	6.66—6.67
Zab áprilisra	6.02—6.03
Zab októberre	6.02—6.03
Tengeri májusra	6.14—6.15
Tengeri júliusra	6.21—6.22
Repece augusztusra	11.80—11.90

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	691.50
Magyar hitelrészvény	752.75
Lezártbank részvény	468.—
Réma-Marányi vasúti részvény	487.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	696.—
Közuti vasút	619.50
Városi villamos vasút részvény	320.—

NAPIREND.

Március 20. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus 5 sebe. — Protestáns naptár: Jézus 5 sebe. — Görög-keleti naptár (március 7.): Vazul és társa. — A nap két 5 óra 49 perckor, nyugszik 5 óra 55 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melletti létesítmény.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

Március 21. Az aradi mérnök egyesület férfi estélye (Kass-vendéglő.)

REGÉNY-CSARNOK.

Ezüstsugár.

— Regény. —

Írta: Doyle A. Conan.

(9)

(Folytatás.)

— Az éjjeli gyorsvonattal visszautazunk a városba, a barátom is, — jelentette ki Holmes. — Az önk egyszerű levegőjét élvezni igen jólesett ezen a kis kiránduláson.

A felügyelő nagy szemekkel meresztett, az ezredes ajka körül gunyos mosolygás játszadozott.

— Tehát ön lemond arról a reményről, hogy a szegény Straker gyilkosát el tudja fogni? — kérdezte.

— A dolognak igen nagy nehézségei vannak. Ellenben erős reményem van arra, hogy az ön lova jövő kedden futat a versenyen. Mindenesetben tartsa kezügyben a zsekéjét. Most még csak Straker Johnnak egy fényképet szeretném megkapni.

A felügyelő kivette a fényképet egy borítékból, melyet a zsebében hordott s átadta Holmesnek.

— Kedves Gregory, ön mindig megelőzi az én kérésemet. Legyen olyan kegyes, várjon csak még egy pillanatra, a szolgálótól szeretnék kérdezni valamit.

— Meg kell vallanom, hogy alaposan csalódtam a mi londoni tanácsadónkban, — szolt Ross ezredes minden tekintet nélkül, mikor barátom kiment a szobából. — Ahogy látom, egy lépéssel sem vagyunk előbbre, mint mielőtt megérkezett volna.

— Legalább is meglehetősen határozott hangon biztosította önt, hogy paripája részt fog venni a versenyen.

— Igen, felelt az ezredes kurtán, a vállát vonogatva, — ezt ugyan mindenki mondhatja.

Eppen felelni akartam valamit s védelmembe venni a barátomat, mikor megjelent ő maga.

— Nos uram, — szolt — készen vagyok az elutazásra.

Mikor fel akartunk ülni a kocsira, egy lovászgyerek nyitotta ki az ajtaját. Holmesnek hirtelen egy ötle villant a fejébe, kihajolt a kocsiblakon s megfogta a gyerek karját.

— Ott az akolban juhaitok vannak, — szolt. — Ki ügyel fel rájuk?

— En, uram.

— Nem vetted észre, hogy valami különös dolog történt a múlt héten?

Nem történt velünk semmi különös; ha csak az nem, hogy három birka is sántított.

Ez a felelet nagy örömet okozhatott Holmesnek, mert nevetett s a kezét dörzsölte.

— Eltaláltam Watson! Beletaláltam a céltábla legeslegközepébe, — szolt s megragadta a karomat. — Gregory, a juhok e különös betegségét szíves figyelmébe ajánlom... Hajts kocsis!

Az ezredes arcán érthetően lehetett olvasni, hogy mily csekély véleménynyel van a barátom tudományáról, de a felügyelő arca a feszült figyelem kifejezését öltötte fel.

— Olyan fontosnak tartja ezt? Kérdezte.

— Rendkívül fontosnak.

— Nem tehetne figyelmessé még egy, vagy más pontra?

— De igen... a kutya szokatlan magaviseletére azon az éjszakán.

— De hiszen a kutya azon az éjszakán egészen csendesen viselkedett!

— Eppen az a különös, — felelt Sherlock Holmes.

Négy nappal ezután Holmes és én ismét a vonaton ültünk, hogy Winchesterbe utazzunk, hol a Wessex-tiszteletdíjért futott versenyt tartották. Ross ezredes megbeszélés szerinte pályaudvaron várt bennünket s mi kocsiján mentünk a versenyterre, mely a városon kívül fekszik. Az ezredes nagyon komoly képet mutatott, a viselkedése merov s hideg volt.

— Nem láttam még a lovat, — szolt.

— Gyanítom azonban, hogy megismerné, na viszontlátná, — felelt Holmes.

Az ezredes nagyon bosszus volt.

— Husz év óta tartok versenyistállót, — kiáltott fel — de ilyen kérdést ember még nem intézett hozzám. Hiszen Ezüstsugárt minden gyermek megismerné a csillagos homlokáról és a fakó jobb első lábáról.

— Hogy álnak a fogadások?

— Most állnak javában s Ezüstsugár nagyobb favorit, mint valaha.

— Hm, — szolt Holmes, — valaki megnyugtatta a közönséget, ez nyilvánvaló.

Midőn a kocsit a versenyterre kerítésen befordult s mi leszállva bementünk egy pillanást vettem a verseny programjára, mely így szolt:

Wessex díj. Tét 50 arany, fele bánat. Négy és öt éves lovaknak. Első-díj 1000 arany, második díj 300 font, harmadik-díj 200 font. Távoltság 2615 méter.

1. **Néger.** Tulajdonos ur. Heath Newton. (Fehérszínű test, vörös sapka.)

2. **Lea grófnő.** Tulajdonos Wardlov ezredes. (Kék és feketecikós test, rózsaszínű sapka.)

3. **Dasborough.** Tulajdonos lord Backwater. (Sárga test, ugyan olyan sapka.)

4. **Ezüstsugár.** Tulajdonos Ross ezredes. (Vörös test, fekete sapka.)

5. **Irisz.** Tulajdonos Balmoral herceg. (Sárga és feketecikós test, fekete sapka.)

6. **Rasper.** Tulajdonos Singleford lord. (Fekete test, violaszínű sapka.)

— Más-dik lovamért bánatot fizetünk s minden reményünket az ön szavába helyeztük, szolt az ezredes.

— Eppen most huzzák fel a táblát, melyen az induló lovak számai vannak, kiáltottam. — Mind a hat rajta van.

— Mind a hat! Tehát az én lovam is fut! — kiáltott az ezredes nagyon izgatottan. — De nem látom sehol sem. A színeim nincsenek itt!

— Eddig csak öt ló jött elő. Ez lesz az a melyik most jön.

Amint a szavakat kimondottam, éppen egy hatalmas pej ügetett el a mértéktől jöve, előttünk; a rajta ülő zseké az ezredes jól ismert színeit viselte, vörös inget, fekete sapkát.

— Ez nem az én lovam! kiáltott Ezüstsugár tulajdonosa. — Hisz ezen a lovon egy fehér szőrszál sincs. Mit csinált ön, Holmes ur?

— Lássuk csak először, hogy mire képes, — felelt a barátom rendíthetetlen nyugalommal. Pár pillanatra szorgosan vizsgálódott a látócsővével, aztán hirtelen felkiáltott: — Nagyszerű! Kitűnő paripa! Ah, már ott jönnek a távoltság jelzői!

(Folytatás következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-éig. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.36
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.56
Soborsin délután	2.04	Radnáról délután	2.56
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.59
Gadnára délután	7.23	Személyvonat este	6.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.42
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.56
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.32
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.04
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Nemzeti színház.

Bérlet 160. sz.

Páris.

Pénteken, 1903. évi március hó 20-án:

NAGY ETEKA mint vendég:

A böregér.

Operette 3 felvonásban. Meilhac és Halévy „Reveillon” című bohózata után írták: Haffner és Genée Richard. Fordította: Vezéry Odón. Zenéjét szerző: Strauss János.

SZEMÉLYEK:

Hisenstein	Szabó József.	Falke, jegyző	T-rnyei L.
Rosalinda	Singhoff V.	Blind, ügyvéd	Füredi J.
Frank	Polzár S.	Adél	Nagy Eteka.
Orlovsky	Répásy G.	Frosch	Sakadi A.
Alfred	Bejzi Gy.	Ida, táncosnő	Szilassy J.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek

Építészeti irodám

szíves figyelmébe ajánlani.

Hivatkozással husz évi gyakorlatomra, mely időt több elsőrendű építési irodában töltöttem, bátorkodom magamat az építeni szándékozó közönségnek becses pártfogásába ajánlani.

Ugy új házépítést, mint átalakítást, tartozást elvállalok.

Értekezni lehet vélem József főherceg-ut 10-ik szám. (Maffei-ház.)

Schön Károly,

vizsgázott kőművesmester.

597

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: ereszést és fényezést a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig jutányos áron mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérletbiztosítottnak.

Csinosan kidolgozott

rózsakarókat

valamint 5' és 7' hosszú

szőlőkarókat

ajánl

Munk H. és Fiai

gőzlűrész és faárujár

Maros-Szlatinán.

697

2-1903. g. sz.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a városi legelőkre bocsátott sertések és juhok után járó legeltetési díjak folyó évi márczius hó 18., 19., 20., 21., 23 és 24-ik napjára bezárólag terjedő idő alatt a városi pénztárba befizetendők.

A díjak befizetésekor a pénztár kiszolgáltatja a legeltetési

jegyzéket, amelyekkel a juhok és sertések a legelőre bocsátására ki tűzött napon a legelőkre bocsátathatók.

A legelőre bocsátás napját folyó év márczius 25-ikére tűztük ki. Arad sz. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1903. évi márczius hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

dr. Angel, s. k. aljegyző.

Idegbetegeknek fontos!

Hűdés elleni zsir. (Ideg esszencia.)

Legjobb gyógymód.

A hűdés elleni víz (vagy ideg esszencia), egy olyan folyadék, amely naponkénti egyszeri fejmossaésként jön alkalmazásba; ez által megfelelő anyagok jutnak közvetlenül a bőrön keresztül az idegrendszerbe, melyek azt, valamint az egész testet erősítik, új életre keltik és így meglepő eredmények értenek el. Már sok idegbeteg szabadult meg így módon bajától, amit igazolni is tudunk. A meghülés ki van zárva, sőt ez inkább megvéd a hűléstől.

A hűdés elleni víz minden esetben használható, ahol akár az idegrendszer meggyógyításáról, avagy ennek működésbe hozataláról van szó. Ennek különösen az a rendeltetése, hogy megvédjen az agyhüveléstől, agylagylástól és az agyba való vértörléstől.

Hamár a szerencsétlenség bekövetkezett, úgy ezen hűdés elleni víz (ideg esszencia) kiválóan alkalmas ennek elmulasztására és a szerencsétlenség által beállott bénulás, ideggyöngeség stb. gyógyítására mert általa egy eddig még nem ismert gyógymód lépett életbe.

Ezen új, egyszerű és olcsó, amellyel ártatlan, hatékony gyógymódra felhívom mindenki a figyelmét, kik **gutattétől** félnek, avagy **idegesek, fejfájások, hátfájások** vagy **migraineban** szenvednek, **fejvértelülési** szoktak lenni, homlok alatti nyomást éreznek, kik könnyen felizgatodnak, levertség, okatlanul aggodalmaskodás, fülzugás, álmatlanság, szédülés, **görcsök**, a végtagok merevsége, gyenge emlékező tehetség, kinek szeme káprázik, avagy szeme előtt sötétséget lát, kéz és láb elhalásánál, reszketegség, csuklás, **dudogás, nyelv- és nyeldekli érzéketlenség**, gyöngeség, étvágytalanság, ájulás, **reuma**, szívdobogásban stb. stb. szenvednek, azoknak ajánlatos a híres hűdés elleni vizet (ideg esszencia) használni.

1 üveg circa 4 héti elég, melynek ára portóval és csomagolással együtt 9 korona, és a valódi csak tőlem szerezhető be. 501

August Hemme,
Hannover, Ludwigstr. 24.

Aradi Ipar- és Népbank.

Szabadság-tér 18. sz. saját ház.

Jelzáloghitelt nyújtunk kisebb-nagyobb földbirtokokra, házakra adóslevél, váltóhitel és folyószámla alapján olcsó kamatláb mellett.

Záloglevél kölcsönöket folyósítunk földbirtokokra 10—50 évi törlesztésre 4 és 4½%, bérházakra 20—40 évi törlesztésre 5 és 5¼% kamatláb alapján.

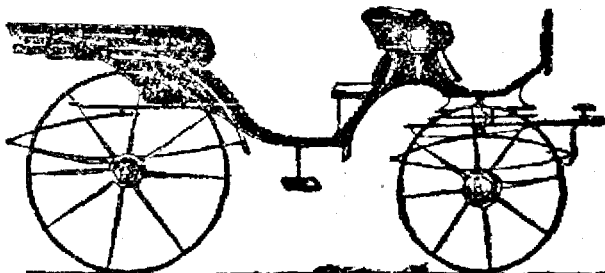
Magasabb kamatozású kölcsönöket készséggel convertálunk.

Részletes felvilágosítást nyújtunk a hivatalos órák alatt d. e. 9—12, d. u. 3—5 óráig.

Arad, 1903. évi márczius hó.

667

Aradi ipar- és népbank.

TARY BÉLA kocsigyártó és fényező
Arad, Boros Béni-tér 10. szám.

Készít mindennemű **kocsikat** a legújabb minták szerint. — Ugyanígy javításokat a legutányosabb árak mellett.

Kész kocsik
nagy választékban
kaphatók.

Ócska kocsik előnyös feltételek mellett becséreltetnek.

371

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

TUNSZKY ES MIHÁJLOVITS

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára

ARAD, Templom- és Kölcsey-utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.:

katona-, tűzoltó-laktanyák, kórház, iskolák, intézetek, kávéház
berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhető) pavillonok,

kávéház és vendéglők részére.

Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra.

Kitünő vasmunka!

Finom fényezés!

278

Pontos szállítás!

Nincs többé hajhullás!

nincs korpásodás!!

A Dr. Kaposy tanár-féle **Hajelixir** az egyedül álló legjobb fejcosmeticum.

A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpaképződés, az általa okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, ára 1 frt.

Biztos hatású, fagyás elleni szer a HAJÓS-féle

Fagybalzsam.

Egy párszori ecsetelés után meglepő eredmény érhető el.

Megakadályozza a felhólyagzást és kisebesedést, azonnal megszünteti a fagyás által keletkezett viszketést. Egy üvegnek ára 35 kr.

Ezrekre menő hálaíráttal elismert egyetlen és kitünő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

Dus raktára az összes létező kötszereknek. Watták, polyák gázek stb a legolcsóbb árakban! Angol és francia illatszerek nagy raktára. 1 Deka (10 gramm) finom parfüm 25 kr.

A fenti szerek kaphatók

126

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Batthány-utca 23. sz.

emeleti elegáns utcai lakás, 5 szoba, fürdőszoba, május elsejétől kiadó. 668

Május hó I-ére kiadó!

Üzletnek, műhelynek alkalmas utcai sarok helyiség, lakással együtt kiadó. Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Batthány-utca 37. sz.

földszint, 5 szobából álló kényelmes utcai lakás május elsejétől kiadó. 669

Kiadó lakás,

3 udvari szoba, előszobával, fürdőszobával és hozzátartozókkal Tökölly-tér 6/b. sz. házban azonnal kiadó. Bővebbet a házmesternél. 687

Fürdőszoba berendezés

teljesen jókarban, legmodernebb rendszerű, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 698

Vérpiros narancs

posta-kosár 8 koronáért bérmentesen kapható

Tamásdán Kornél

fűszer-, csemege és ásványvíz kereskedésében 285

Aradon, József főherceg-ut 12. sz.

Telefon 419. szám.

Eladó ház.

Radnai-úton 10/a. szám alatt egy emeletes ház kedvező feltételek mellett is szabad kézből

eladó.

Áll. 14 lakosztályból és egy bolthelyiségből.

Értekezhetni ugyanott a házban.

Egy kisebb bolthelyiség esetleg lakással együtt 519

kiadó.

Borszivattyúk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gummicsövek 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 29

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadtatnak.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítést a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

BLEIER L.

arany és ezüst müves

Aradon, Asztalos Sándor-utca 2.

Elvállal minden az **arany, ékszerés és ezüstmüves** szakmába vágó új és javítási munkákat 40 fillértől kezdve pontos és gyors kivitelben jótállás mellett. — Raktáron tart mindennemű arany- és ékszerárakat. 372

Uhereczki Géza

kárpitos és diszító

Aradon, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállalok mindennemű **kárpitos és diszító** munkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, u. m. **billiárd-asztal behuzását** jutányos árak, pontos és gyors kivitelben, úgy helyben, mint vidéken.

Javításokat olcsón eszközölök. 602

Figus Testvérek

épület és műlakatosok

Arad, Borona-utca 5. sz.

Elvállalunk minden az épület és műlakatos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület munkáknál szükségelendé

vasalásokat, takaréktűzhelyeket, sirrácsokat és kovacsolt vashól kerítéseket a legjutányosabb árak mellett. 601

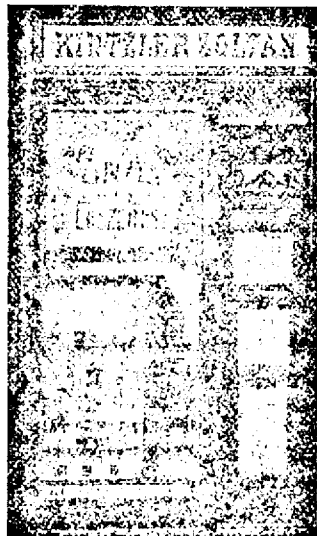
Javításokat jutányosan készítünk.

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kutya utca (a Hunyady kávéházzal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez a szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű arany- és ezüstöt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 261

Andácssy-tér 20. Fischerné-féle ház.

Uri szabóságunkat

tetőmese

magnagyobbítva

ajánljuk a n. é. közönség becses figyelmébe. A **legdusabb** választékban tartunk **raktáron hazai és angol kelméket**.

Megrendelések 24 óra alatt elkészítetnek, jutányos árak, divatos szabás és pontos kivitelben.

Tisztelettel

Márton és Hirsch

uri szabók

558

Aradon, Szabadság-tér 8. sz.

Czink József

szobrász

Aradon, Csernovits Péter-utca 25. sz.

Elvállal mindennemű építéshez szükséges **szobrászati munkákat**, ugyancsak raktáron tart kerti és szobadíszeket, jutányos árban. 580

KUNTZL ERNŐ

építési vállalkozó

Aradon, Kossuth-utca 18. sz.

Elvállal mindennemű **nagyobb és kisebb ács és köműves** szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árban.

Két ház szállás-kerttel, 12 évig adómentes, Mihály-utca 103. sz. a. jutányos árban eladó. 332

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon**

kárpitos és diszító-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőknek legkényesebb igényeinek is megfelelek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok olcsón **lakásberendezéseket** helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butoresomagolást, ugyancsak használt kárpitozott butorok és billiárd-asztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölök.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszító

245

Tökölly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Zálogcéduiákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-pajta.

Alkalmi vételék folytán legolcsóbb bevasárlási forrás!

Arad legnagyobb 73

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Eladó üzlet.

Aradhoz közel, egy munkás faluban, egy már 50 év óta fennálló jóforgalmu

szatócs üzlet

családi viszonyok és betegség miatt

ház és kerttel együtt

azonnal eladó.

Évi forgalom negyven-ötven-ezer korona.

A ház 5 szoba, 2 üzlethelyiség, 2 konyha, 1 fürdőszoba, 2 pincze, 2 nagy faszin és istállóból áll, mely két lakásrészre van beosztva. 696

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

használat által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevasárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szárvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszkek,
szivacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 57